

ODLIČJE Tripu Schubertu

Kadrovska obnova Društva

STR. 10

Priznanje za neumoran rad

STR. 15

Manjina ili etnička grupa

STR. 21

Povijesni trenutak

STR. 23

Poštovani čitatelji

U ovom broju Glasnika su, između ostalog, obrađene četiri značajne teme:

Prvo, 10 godina Društva nije ni mali ni veliki jubilej, ali je zato vrlo značajan u životu našeg društva koje se rodilo u poslijeratnim danima, danima otriženja Države od ludila devedesetih godina 20. stoljeća. Zadatak koji je zacrtan na Rađanju, uspješno se realizira tijekom proteklih godina i danas možemo s pravom kazati da smo svojim aktivnostima značajno pomogli u gradnji mostova povjerenja, suradnje i prijateljstva između naših dviju Država.

Drugo, tijekom proteklih godina radila je jedna skupina entuzijasta u okviru rukovodećih struktura Društva kojoj smo vrlo zahvalni na ustrajnosti i mudrom rukovođenju. Došlo je vrijeme neminovne kadrovske obnove, što je uspješno obavljeno na 10. Skupštini, koja je bila izborna. Od mladoga novog rukovodstva očekujemo da nastavi uhodanim i oporbnim stazama, učvršćujući i dalje zajedništvo Hrvata i da izgrađenim mostovima između naših zemalja proteknu nove, svježije misli i ideje na dobrobit svih nas.

Treće, nakon dodjele odličja predsjedniku, dr. Iliću, od strane bivšeg predsjednika Republike Hrvatske, Stjepana Mesića, obradovala nas je i dodjela odličja od aktualnog predsjednika Ive Josipovića, koji je odlikovao prvog predsjednika i aktualnog tajnika HGDCG-a, Tripu Schuberta, za osobiti i izniman doprinos u razvoju dobrosusjedskih odnosa, vraćanju međusobnog povjerenja i približavanja kulturnih vrijednosti između Republike Hrvatske i Crne Gore. To je potvrda i uspješnog rada HGDCG-a.

Četvrto, objavljeni su službeni rezultati popisa stanovništva u Crnoj Gori, s kojima ne možemo biti zadovoljni. Pitanje „Hrvati - manjina ili etnička grupa“ više nije aktualno. Svedeni smo na etničku grupu od 0,97 % ukupnog stanovništva. Nažalost, nastavila se tendencija smanjenja broja Hrvata u Crnoj Gori. Što je tome razlog, pokazat će analize.

Uredništvo

“Hrvatski glasnik”, Kotor, je upisan u evidenciju javnih glasila kod Republičkog sekretarijata za informisanje RCG pod rednim brojem 04/01-1828 od 31.12.2002. godine. Časopisu je dodijeljen međunarodni standardni broj za serijske publikacije ISSN 1800-5179, koji je otisnut u gornjem desnom uglu korica. Časopis izlazi dvomjesečno.

Adresa: **Zatvoreni bazen, Škaljari 85330 Kotor**
Telefon: +382 (0) **32 304 232** Faks: +382 (0) **32 304 233**
E-mail: hgd-kotor@t-com.me
Žiro-račun: **510-4741-76**
Osnivač i nakladnik: **Hrvatsko građansko društvo Crne Gore – Kotor** WEB: www.hrvati.me

Predsjednik: **Mirko Vičević** VD urednik: **Joško Katelan**
Uređivački odbor: **Marija Mihaliček, Tripo Schubert, Tijana Petrović, Danijela Vulović, Joško Katelan** Fotografije: **Foto Parteli, Nemanja Dabanović i radio Dux** Dizajn&priprema: **Radionica LCG** Tisak: **Biro Konto-Igalo**
Naklada: 800 primjeraka

*SVEČANOM SJEDNICOM SKUPŠTINE U HOTELU SPLENDID
KRAJ BUDVE OBILJEŽEN JUBILEJ HRVATSKOGA GRAĐANSKOG
DRUŠTVA CRNE GORE*

JUBILEJ za pamćenje

Danas smo sretni što možemo reći da je međudržavna suradnja između Crne Gore i Republike Hrvatske primjer u regiji i što je Hrvatsko građansko društvo Crne Gore u tome dalo svoj veliki doprinos.

Piše:
Tripo SCHUBERT

Kongresna dvorana je bila premala da primi sve one koji su došli iz svih krajeva Crne Gore gdje žive Hrvati i za brojne goste iz Crne Gore i Hrvatske.

Fanfare su označile početak slavlja, a nakon intoniranja crnogorske himne od strane ženske klape *Bisernice Boke* iz Kotora i hrvatske himne koju je pjevala klapa *Kumpanji* iz Blata na otoku Korčula, započeta je svečana sjednica Skupštine. Voditeljica Nila Miličić Vukosavić, novinarka Radio Dubrovnika, najavila je radno predsjedništvo u sastavu Tripo Schubert, prvi predsjednik Društva, Antun Dender, prvi predsjednik Skupštine i dr Ivan Ilić, aktualni predsjednik.

Nakon pozdravljanja gostiju i ostalih sudionika Skupštine, prešlo se na dnevni red, koji je imao samo dvije točke: izlaganje Predsjednika Ilića o prijednom putu Društva i uručivanje priznanja institucijama i pojedincima.

Skupštinu su pozdravili: Miloš Milošević, koji je potencirao uspješnu suradnju Bokeljske mornarice i HGDCG-a, osobito u području izdavačke djelatnosti, prezentiranja bogatoga kulturnog naslijeđa Boke kotorske gradovima u Hrvatskoj projektom *Bokeljska priča*, te izrazio još jednom zahvalnost za inicijativu Društva i obradu prijedloga za dodjelu visokih državnih odličja Republike Hrvatske i Crne Gore Bokeljskoj mornarici povodom 1200 godina postojanja, kao i njemu osobno.

Pored njega, pozdravne su riječi uputili dr Radomir Pavićević, predsjednik nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske s kojom Društvo od samog svog osnutka ima uspješnu suradnju radeći na istom zadatku - gradnji mostova prijateljstva i suradnje između Crne Gore i

Hrvatske. Rad na izdavačkoj djelatnosti treba poslužiti mnogima kako se može uspješno predstavljati značajni događaji i ličnosti iz našega zajedničkog okruženja.

Dobra suradnja je uspostavljena i sa Zajednicom Crnogoraca Primorsko-goranske županije, što je potencirao Ljubo Radović, predsjednik.

Slavko Mandić, predsjednik Matice Crnogorske - Kotor, izrazio je zadovoljstvo dobrom suradnjom i velikim rezultatima HGDCG-a, upućujući apel svima da se financijski pomogne daljnje izlaženje jedinoga pisanog glasila manjina u Crnoj Gori - *Hrvatskog glasnika*.

U obraćanju Skupštini, dr Ilić je uspio sintetizirati skoro sve aktivnosti Društva u minulom desetljeću i kronološkim redom upoznati prisutne sa svim onim što je pratilo Društvo od samog formiranja

2001. godine pa do današnjih dana.

Zbog dužine izlaganja integralni tekst će se postaviti na portalu Društva

www.hrvati.me

Govoreći o odnosima naših dviju država, Ilić je konstatirao: „Danas smo sretni što možemo reći da je međudržavna suradnja između Crne Gore i Republike Hrvatske primjer u Regiji i što je Hrvatsko građansko društvo u tome dalo svoj veliki doprinos.“ - i dodao:

„Kao posljedica svega navedenog u referatu, godinama je raslo i razumijevanje lokalne i šire društveno-političke zajednice, koja je u nama prepoznala nešto pozitivno i konstruktivno, ne samo u afirmaciji hrvatske manjine, već s tim i afirmaciju gradova i države Crne Gore. Stigla su priznanja takvom radu od strane Općine Kotor - *Nagrada 21. novembar*,

kao i odlikovanje Reda Stjepana Radića od strane bivšeg predsjednika Republike Hrvatske, Stjepana Mesića Predsjedniku Društva.“

Završavajući izlaganje, uz čestitke onima kojima će se uručiti priznanja, zahvalio se svojim suradnicima na pomoći, a naročito najbližem suradniku Tripu Schubertu, prvom predsjedniku, bez čijeg angažmana ne bi bilo dobrog dijela ovog izlaganja“.

Specijalna priznanja na prijedlog Upravnog odbora dodijeljena su institucijama:

MINISTARSTVU KULTURE
CRNE GORE
DUBROVAČKO-NERETVAN-
SKOJ ŽUPANIJI
NACIONALNOJ ZAJEDNICI
CRNOGORACA HRVATSKE -
ZAGREB

ZA POTPORU DRUŠTVU I

OČUVANJU KULTURNOG NASLIJEĐA

Pojedincima:
MILU ĐUKANOVIĆU
BRANKI BEZIĆ FILIPOVIĆ
MIOMIRU MUGOŠI
MILANU BANDIĆU

ZA DOPRINOS RAZVOJU I AFIRMACIJI DRUŠTVA

Ispred dobitnika priznanja zahvalila se Branka Bezić Filipović, koja je izrazila zadovoljstvo dugogodišnjom suradnjom s Društvom i zajednički realiziranim projektima uz nadu nastavka uspješnih susreta

u narednom razdoblju.

Ispred dobitnika priznanja zahvalila se Branka Bezić Filipović, koja je istakla

Zbog spriječenosti Mila Đukanovića i Milana Bandića da prisustvuju Skupštini, priznanja su im uručena u Podgorici, odnosno Zagrebu.

Nakon završetka svečane Skupštine, priređen je prigodni program u kojemu su učestvovali klapa *Kumpanji*, *Bisernice Boke* i pjevač uz gitaru Sebastijan Vukosavić.

Nakon programa u predvorju dvorane nastavljeno je druženje uz koktel.

PRISUSTVO GOSTIJU NA SKUPŠTINI

Petar Turčinović, Izaslanik predsjednika R. Hrvatske Iva Josipovića i aktualni veleposlanik u Crnoj Gori, Branislav Mićunović, ministar kulture Crne Gore, Božo Vodopija, generalni konzul R. Hrvatske Crnoj Gori, Đurđa Adlešić, saborska zastupnica, Ljerka Dragičević, poslanica u Skupštini Crne Gore, Frano Skokandić, zamjenik Župana Dubrovačko neretvanske Županije, Miomir Mugoša, gradonačelnik Podgorice, Andrija Popović, Potpredsjednik Općine Kotor, Branko Lukovac, bivši Ministar vanjskih poslova i bivši ambasador Crne Gore u Hrvatskoj, Miloš Milošević admiral Bokeljske mornarice, Nikola Ciko, predsjednik Upravnog odbora Bokeljske mornarice i ne-rezidencijalni ambasador Crne Gore u kraljevini Danskoj, Ilija radović, vice admiral Bokeljske mornarice, Safet Kurtagić, direktor Fonda za manjine, Branko Banjević, predsjednik Matice Crnogorske, Marko Špadijer, sekretar Matice crnogorske, Slavko Mandić, predsjednik Matice crnogorske, ogranak Kotor, Radomir Pavićević, predsjednik Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske, Zagreb, Ljubo Radović, predsjednik zajednice Crnogoraca Primorsko goranske Županije, Ilija Milojko, potpredsjednik Društva crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro“, Zagreb, Tomo Kusovac, predsjednik Društva hrvatsko-crnogorskog prijateljstva „Ivan Mažuranić“, Cetinje, Marina Kljajo-Radić, predsjednica Društva hrvatskih književnika Herceg Bosne, sa suradnicima, Mostar, Darko Gulin, predsjednik Zajednice kulturno umjetničkih udruga kninsko-šibenske Županije, Pavao Peruđini, predsjednik zajednice Italijana, Kotor, Branko Sbutega, predsjednik podružnice Bokeljske mornarice Beograd, Branka Bezić Filipović, voditeljica odjela HMI, Split, Maja Mozara, voditeljica odjela HMI, Dubrovnik, Ivo Grković, tajnik DN županijske komore, Ivica Sršen, predsjednik sindikata umirovljenika Dubrovnik, Ida Gamulin, stručni savjetnik DNŽ, Branka Martinović Vukosavić, zaklada Cvito Visković

UPUĆENE ČESTITKE ZA JUBILEJ

Čestitke za Jubilej i isprike o nemogućnosti prisustvovanja Skupštini uputili su:

Ivo Josipović, predsjednik R. Hrvatske, Stjepan Mesić, bivši predsjednik, Milo Đukanović, bivši premjer Crne Gore, Milan bandić, gradonačelnik Zagreba, Andro Vlahušić, gradonačelnik Dubrovnika, Marija Maja Čatović, predsjednik Općine Kotor, Nanad Javornik, izvršni direktor crvenog križa Hrvatske, Vladimir Velnić, bivši predsjednik Skupštine Zagreb i turističke Zajednice grada Zagreba, Jozo Gjurović, predsjednik Bokeljske mornarice 809-Zagreb, Nikola Jelinčić, bivši ravnatelj HMI-Zagreb, Mira Buconić, bivša Županica DNŽ, Igor Žuvela, predsjednik udruge Dragovoljaca domovinskog rata i potpredsjednik Zajednice hrvatskih dragovoljaca domovinskog rata, Ljubomir Urlić, bivši dogradonačelnik Splita, Josip Barlović, bivši producent HRT, Jure Strika, ravnatelj Hrvatskih svjetskih igara-Zadar, Mirsad Mulić, predsjednik Centra za razvoj kulture manjina Crne Gore, Željko Kulišić, bivši dožupan DNŽ, Marija Hećimović, HMI -Zagreb, Vasko-vasilije Vukosavović, predsjednici nacionalne zajednice Crnogoraca -Rijeka, Jovan Nikolaidis, direktor asocijacije Pilima-Ulcinj, Anita Mažibradić, vanjska suradnica redakcije Hrvatski Glasnik, Zorica Čubrović vanjska suradnica časopisa Hrvatski Glasnik.

„Iskrene čestitke u povodu desete godišnjice postojanja Društva naših Hrvata kojima je domovina prijateljska nam susjedna Crna Gora. Želim svima još mnogo uspješnih godina rada i djelovanja na korist i zadovoljstvo obaju naših naroda i država“, kaže se u dopisu Bandića.

„Rado se prisjećam suradnje i lju-

di jasnih i hrabrih vizija, koji su u vrijeme kada to nije bilo jednostavno, pa ni bez opasnosti, potvrđivali kroz utemeljenje HGD CG postojanje Hrvata i hrvatske kulture u Boki.“, poručuje Velnić

„Rado se sjećam svih naših susreta, ali posebno onih sa Tripom i Darijom, jer su svojom osobnošću plijenili i ostvarivali neraskidiva prijateljstva, a to je nastavio uspješno i sadašnji predsjednik Ilić. Ponosan sam da sam počasni član našeg Društva i zato sretan zbog svih dosadašnjih uspjeha koji su garancija za budućnost, kad i neki novi ljudi budu vodili ovo Društvo s istom ljubavlju, marom, požrtvovnošću i kreativnosti.“ Kaže se u telegramu Ljubomira Urlića.

„Ne mala bokeljska dijaspora, udružena u bratovštinu Bokeljske mornarice u Hrvatskoj, duboko emotivno povezana sa svojim korijenima i maticom u Kotoru, zahvalna je što nas kroz „Hrvatski glasnik“ tako dobro i živo povezujete s rodnim krajem i dragim zavičajem. U ime Velikog vijeća i svoje osobno, želim vam puni uspjeh u radu Skupštine, vašem daljnjem tako potrebnom i tako korisnom djelovanju u oživljavanju, čuvanju i propagiranju naših vrijednosti u prošlosti i danas“, kaže se između ostalog u pismu dr Jozu Gjurovića.

„Želim izraziti svoje veliko zadovoljstvo suradnjom koja se sa Hrvatskim građanskim društvom odvijala tijekom mog rada u Hrvatskoj matici iseljenika. Siguran sam da će vaše društvo nastaviti sa uspješnim djelovanjem u godinama koje dolaze i potvrditi se kao značajan čimbenik i most dobre i prijateljske suradnje između Crne Gore i matične vam domovine republike Hrvatske.“, poručuje Nikola Jelinčić.

DODJELA ZAHVALNICA I PRIZNANJA

Prije održavanja Skupštine, na prijedlog Upravnog odbora, velikom broju Institucija upućene su **ZAHVALNICE**, a pojedincima **PRIZNANJA**.

PRIZNANJA

Ivanu Iliću, Tripu Schubertu, Dariju Musiću, Milenku Pasinoviću, Andriji Krstoviću, Selmi Krstović, Ljerki Sindik, Ljubinku Biskupoviću, Slobodanu Vičeviću, Božu Usanoviću, Jošku Katelanu, Vladimiru Marvučiću, Dragu Marstjepoviću, Vivijan Vuksanović i Miroslavi Mušić.

**ZA IZUZETNI DOPRINOS
AFIRMACIJI DRUŠTVA I
OČUVANJU IDENTITETA
HRVATSKOG NARODA U
CRNOJ GORI**

Mariji Mihaliček, Svetlani Zeković, Ivki Krstaić, Aljoši Camaj, Mihailu Kulišu, Delin Rodoljubu, Jovici Martinoviću, Mireli Ćirković, mons. Iliji Janjiću, biskupu, mons. Srećku Majiću, don Pavlu Medaču, Danijeli Vulović, Iliji Radoviću, Poly Gjurgjeviću, Stevanu Korđiću, Vjeku Šubertu, Slavku Dabinoviću, Seki Tonsati, Iliji Vukotiću, Boži Šaltiću, Mariji Spićanović, Zdenki Đurović, Marti Anđelić, Katarini Vrančić Bošković, Tonki Pepdonović, Ljiljani Glavanović, Nikoli Nerkoviću, Milevi Marstjepović, Bošku Grgureviću, Veselinki Janković, Ivu Mariću, Dijani Tripićić, Mariji Nikolić, Marini Bastašić, Nevenu Staničiću, Matu Nikoliću, Marku Salatiću, Milošu Miloševiću, Anđelku Pali, Jusufu Kalamperoviću, Ivanu Brajaku, Sanji Crnić, Albinu Polaku, Aniti Mažibradić, Zorici Ćubrović, Milanu Radoničiću, Anti Bakoviću, Rafaeli Lazarević, Tamari Popović, Rafaelu Sindik, Mirku Vičeviću, Đuri Kojanu, Jadranki Vojičić, Jovan-ki Pasković, Goranu Paskoviću, Zdravku Požgaj, Miroslavu Ulčaru, Draganu Martinoviću, Nikoli Vukoviću, Slađani Bajić Bogdanović.

ZA DOPRINOS NA PROMICANJU VRIJEDNOSTI POLOŽAJA I UGLEDA DRUŠTVA

Zoranu Nikoliću, Slavku Maroviću, Antunu Denderu, Ljiljani Markić, Editi Starović, Gracijeli Čulić, Nikoli Čučiću, Vedranu Miloševiću, Davoru Biskupoviću, Petru Janoviću, Jozu Božinoviću, Kiku Matijeviću, Damiru Pinjatiću, Ljerk Dragičević, Dijani Kojan, Ivici Božinoviću, Petru Brajkoviću, Nikoli Paskoviću, Anđelku Gveroviću, Đuru Ivočiću, don Branku Sbutegi, Đuri Caru, Pavlu Jurlini, Antu Prskalu.

UTEMELJITELJIMA DRUŠTVA

Ani Bedrini, Vanji Pavlovec, Maji Mozari, Mariji Hećimović, Hrvoju Salopeku, Željku Filičiću, Miši Galjufu, Igoru Žuveli, Krunoslavu Težaku, Branku Uvodiću, Josipu Barloviću, Miri Buconić, Miju Adžiću, Tomi Kačinari, Nili Miličić Vukosavić, Lovorki Čoralić, Vladimiru Velniću, Ljubomiru Urlić, Željku Kulišiću, Gordanu Baraki, Ivan Sršenu, Željku Brguljanu, Đurđi Adlešić, Petru Poljaniću, Danilu Iveziću, Heliodoru Prelesniku, Radovanu Kečkemetu, Dubravki Šuici, Stjepanu Mesiću, Nikoli Jelinčiću, Iliji Frankoviću.

ZA USPJEŠNU SURADNJU I POTPORU DRUŠTVU

ZAHVALNICE

Iz Crne Gore: općini Kotor, općini Herceg Novi, općini Tivat, općini Bar, Pomorskom Muzeju Crne Gore - Kotor, Školi za osnovno i srednje

muzičko obrazovanje *Vida Matjan* – Kotor, Bokeljskoj mornarici Kotor, Kulturnom centru *Nikola Đurković* – Kotor, Asocijaciji *Plima Ulcinj*, Vladi Crne Gore, Ministarstvu saobraćaja i pomorstva Crne Gore, Ministarstvu unutrašnjih poslova Crne Gore,

Skupštini Crne Gore, Hipotekarnoj banci ad Podgorica, Ini Crna Gora d.o.o., Ledu Crna Gora, Podravci d.o.o Crna Gora, ženskoj klapi *Bisernice Boke s kotorskom vlastelom*, VIS-u *Tri kvarta*, Gradskoj muzici Kotor.

ZA POMOĆ I POTPORU DRUŠTVU

Iz Hrvatske: Splitsko-dalmatinskoj županiji, Primorsko-goranskoj županiji, Hrvatskoj matici iseljenika, Hrvatskoj bratovštini „Bokeljska Mornarica 809“, gradu Dubrovniku, gradu Omišu, gradu Rijeci, Turističkoj zajednici grada Zagreba, hrvatskome Crvenom križu, Atlantskoj plovidbi Dubrovnik d.o.o., Zračnoj luci Dubrovnik, hrvatskoj Gospodarskoj komori, Hrvatskome narodnom kazalištu u Zagrebu, Privrednoj banci Zagreb d.d., Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske, Hrvatskoj radioteleviziji, HRT-u studio Dubrovnik, radio Dubrovniku, Radio Raguzi, Split Ship Management d.o.o., ogranku Matice hrvatske Rijeka, Nacionalnoj Zajednici Crnogoraca Hrvatske – Rijeka, Nacionalnoj Zajednici Crnogoraca Hrvatske – Primorsko-goranske županije Rijeka, Osnovnoj školi Marina Držića Dubrovnik, Nacionalnoj Zajednici Crnogoraca Hrvatske – Šplit.

ZA DOPRINOS RAZVOJU I AFIRMACIJI DRUŠTVA

Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Crnoj Gori, Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Crnoj Gori.

ZA IZUZETNI DOPRINOS, OČUVANJU TRADICIJE HRVATSKOG NARODA U CRNOJ GORI I UNAPRJEĐENJU MEĐUNARODNE SURADNJE

27. SRPNJA 2011. GODINE ODRŽANA JE U
KOTORU IZBORNA SKUPŠTINA HGD CG

Kadrovsko obnova Društva

**Samo se radom može uspjeti. To je
najteži put do afirmacije, ali je
zasigurno najbolji. Nema bojazni da
će tako biti i dalje...**

Piše:

Vivijan VUKSANović

Hrvatsko građansko društvo Crne Gore svake godine održava godišnje Skupštine na kojima razmatra izvješće o radu u proteklom periodu sa financijskom poslovanjem i donosi planove rada za naredni period, kao i plan financija. Svaka četvrta godina je izborna i tada se bira novo rukovodstvo Društva.

Izborna Skupština je zakazana po delegatskom principu, što podrazumijeva na svakih 10 aktivnih članova Društva jedan delegat. Na dan sazivanja Skupštine, prema evidenciji kancelarije, registrirano je 1483 člana. Kada se odbiju oni koji po Statutu ne izvršavaju svoje obveze, posebno po pitanju plaćanja članarine, kao i nepunoljetni članovi, dobiva se

cifra od 785, pa od toga 10% predstavlja broj delegata izabranih u Podružnicama prema broju aktivnog članstva. Skupštinom je u odsutnosti predsjednika Podružnice Kotor, Ilka Marovića, predsjedavao advokat Boško Grgurević.

Skupštini je prisustvovao djelatnik Generalnog konzulata Republike Hrvatske, gospodin Andre Santini i predstavnici elektronskih medija.

U uvodnom izlaganju dr. Ivan Ilić, dosadašnji predsjednik, osvrnuo se na glavne aktivnosti realizirane tijekom 2010. godine i najavio kadrovsku obnovu Društva.

„Prošla godina je bila bitna za rad Društva i u mnogo čemu pokazala kako će Društvo funkcionirati u idućem razdoblju. U tijeku je godina kad obilježavamo važnu obljetnicu 10-godina rada i na današnjoj godišnjoj Skupšti-

ni, koja je u isto vrijeme i izborna, izabrati će se novi Upravni odbor, konstatirao je Ilić i dodao da je u prošloj godini Društvo uspjelo saču-

vati i održati gro predviđenih aktivnosti i projekata koji su bili opasno ugroženi izraženom krizom u financiranju projekata NVO.“

Ilić je podsjetio da su izgla-

sane izmjene Zakona, koji će, kako se nada, donijeti kvalitetne promjene i pravilniju raspodjelu sredstava prema kvalitetu projekta i relevantnosti udruge koja ga kandidira.

U prekograničnoj suradnji važno je naglasiti nastavak financijske pomoći od Dubrovačko-neretvanske, Primorsko-goranske i Splitsko-dalmatinske Županije, kao i od gradova Zagreba, Rijeke, Omiša i Dubrovnika. Svoje izlaganje završio je porukom: „Kako je ovo i izborna skupština, ovo je prilika da Vam se zahvalim na kooperativnosti i podršci koju ste mi pružili svih 6 godina koliko sam na čelu HGD. Ako se tome dodaju 2 godine rada u Predsjedništvu Društva, onda je to jedan veliki vremenski period koji sam posvetio radu Društva. Nije bilo lako. Bilo je dosta izazova i teških

trenutaka, ali nikad nisam posustao s uvjerenjem da će se uvijek naći izlaz. Svojim suradnicima sam uvijek naglašavao da se samo radom može uspjeti. To je sigurno i najteži put do afirmacije, ali je sigurno najbolji. Ne sumnjam da će tako biti i dalje. Važno je za opstanak i uspješan rad Društva bilo što smo ga uspjeli sačuvati od nemilosrdne političke igre i pokušaja raznih utjecaja. Vjerujem da će novi UO imati u vidu način i tradiciju našeg djelovanja kojim smo uspješno brodili sve ove godine. Jasno pokazujući ko smo i što smo. Zahvaljujem se najbližim suradnicima, članovima UO, u oba saziva, na dobrom radu i suradnji. Budućem UO i Predsjedniku društva poželio bih uspješan rad, nove ideje i svestranost. Spreman sam svoje iskustvo i znanje dati u prilog tom cilju“.

U diskusiji su učestvovali: prof. dr. Milenko Pasinović, Poly Gjurgjević, Dijana Milošević, Vladimir Marvučić i Tripo Schubert.

Pasinović je u jednom inspirativnom izlaganju, između ostalog, konstatirao: “U minulom periodu desile su se mnoge promjene u društvu u kome živimo i društvu kome nacionalno pripadamo, čiju kulturu baštinimo i vjeru kao njen sastavni dio. Promjene su se desile i u Crnoj Gori i u Republici Hrvatskoj. I dok se Republika Hrvatska borila za svoj status u EU, Crna Gora se borila da povrati ono što je izgubila, nezavisnost. I uspjela je, ne treba biti lažno skroman, i doprinosom, brojčano male hrvatske nacionalne manjine.

Ne ističem ovo posljednje da bi ispostavili „račun“ za to. Ne, Hrvati su u nezavisnoj Crnoj Gori jednostavno vidjeli šansu da, u brojčano maloj državi, budu naciona-

lna manjina, jednako poštovana kao i ostali njeni građani. Da baštine ono što su njihovi preci ostavili kao, materijalno i nematerijalno kulturno dobro, da ga čuvaju i dijele sa onima sa kojima dijele prava i obveze koja im pripadaju. To je, ako se dobro sjećam, bio moto na kome je počivalo osnivanje Hrvatskog građanskog društva, u vrijeme, kada, veliki dio, možda, nije tako mislio.“

Pasinović je konstatirao kako proteklo desetljeće karakteriziraju i mnoge promjene u odnosima Republike Hrvatske prema Hrvatima van Hrvatske i promjene u Crnoj Gori prema nacionalnim manjinama.

Kada su u pitanju odnosi Hrvatske prema Hrvatima izvan domovine obuhvaćeni Strategijom koju je Vlada Republike Hrvatske usvojila, izrazio je svoje nezadovoljstvo sa tretmanom Hrvata u Boki Kotorskoj koji su autohtoni narod. Također je konstatirao da je pomoć Ministarstva vanjskih poslova Republike Hrvatske za rad hrvatskih Udruga u Crnoj Gori u iznosu od 12 500€ nedostatna. S druge strane u Crnoj Gori su nastale značajne promjene prema nacionalnim manjinama, usprkos još nekoliko stvari koje treba unijeti u zakonodavstvo, prije svega u načinu izbora nacionalnih vijeća, zastupljenosti nacionalnih manjina u organima državne i javne uprave, pa i izbornom zakonodavstvu, kao i potrebne promjene u načinu i kriterijima financiranja djelatnosti nacionalnih manjinskih zajednica.

Na Skupštini je izabran novi Upravni odbor, kao i potvrđen mandat dosadašnjem Nadzornom odboru.

Novi članovi Upravnog odbora su:

Ljerka Sindik, Mirko Vičević, Danijela Vulović, Tripo

Schubert, Andrea Marić, Poly Gjurgjrić i Iva Janković.

U predvorju dvorane postavljena je izložba *Retropektiva rada Društva preko plakata*, koju je osmislio i priredio **Dario Musić**.

Na konstitutivnoj sjednici Upravnog odbora, koja je održana 4. Srpnja 2011., izabran je predsjednik i tajnik Društva.

Mirko Vičević je novi predsjednik Upravnog odbora, odnosno Društva, a na mjestu tajnice izabrana je **Danijela Vulović**.

Na prvoj radnoj sjednici Upravnog odbora, održanoj 12. Srpnja 2011., **Iva Janković** je zbog nepredviđenih novih obveza na poslu podnijela ostavku na funkciju člana UO-a, pa je, poštujući zakonsku regulativu Društva, za člana izabrana sljedeća na

izornoj listi s najvećim brojem glasova, **Dijana Milošević**.

Predstavljamo vam novi Upravni odbor HGDCG-a

1. **LJERKA SINDIK**, rođena 28. 8. 1966. g. u Kotoru. Gimnaziju završila u Kotoru, a filološki fakultet - odsjek za engleski jezik i književnost u Sarajevu. Članica BM-a, podružnice Tivat, HKD-a *Napredak* Donja Lastva (od osnutka), HNV-a (od osnutka). Aktivna članica HGDCG-a i aktualna predsjednica podružnice Tivat, a u UO-u je zadužena za rad na kulturnim manifestacijama.

2. **MIRKO VIČEVIĆ**, rođen 30. 6. 1968. u Kotoru. Gimnaziju završio u Kotoru, studira na fakultetu za Mediteranske poslovne studije u Tivtu. Aktualni je trener VA *Cattaro*, s kojim je prošle go-

dine osvojio LEN Kup. Dobitnik je mnogobrojnih priznanja, odlikovanja, nagrade grada Kotora 21. novembar i u SFRJ-u biran za najboljeg sportaša Crne Gore i Kotora. Kao vaterpolist je ponikao u VK-u *Primorac*, a igrao je za hrvatske, talijanske i španjolske klubove. Prvi je kapetan vaterpolo reprezentacije samostalne Crne Gore. Zaslužni je sportaš Crne Gore, osvajač je mnogobrojnih medalja na prvenstvima i kupu SFRJ-a, a s reprezentacijom na balkanskim, mediteranskim, univerzitetskim, europskim i svjetskim prvenstvima i Olimpijadama. Aktivni je član HGDCG-a, podružnice Kotor, govori talijanski i engleski jezik. Oženjen, otac dvoje djece.

1. **DANIJELA VULOVIĆ**, rođena 13. 4. 1979. u Kotoru, završila nižu muzičku

školu, gimnaziju i Fakultet za pomorstvo, pomorski menadžment - smjer luke u Kotoru.

Direktor agencije *Adriamar consulting and shipping* u Kotoru. Govori engleski i talijanski jezik. Udata, majka dvoje djece.

Aktivna članica HGDCG-a, podružnice Kotor i član Gradske muzike Kotor, a u UO-u je, pored poslova tajnice, zadužena za uređivanje web stranice.

1. **TRIPO SCHUBERT**, rođen 27. 1. 1940. u Kotoru, završio klasičnu gimnaziju u Kotoru, a Tehnološko-metalurški fakultet u Beogradu. Radio na svim rukovodećim mjestima u kemijskoj industriji *Rivijera*, a na funkciji generalnog direktora bio 10 godina. Dobitnik je ordena rada sa zlatnim vijencem i mnogih drugih priznanja.

Umirovljen od 2000. god. Jedan je od osnivača HGDCG-a te prvi njegov predsjednik, zatim i tajnik. Govori francuski jezik. Oženjen, otac dviju kćeri. U UO-u je zadužen za rad u izdavačkoj djelatnosti i financijama.

1. **ANDREA MARIĆ**, rođena 3. 6. 1986. u Kotoru, završila nižu muzičku školu, gimnaziju u Kotoru i fakultet za poslovni menadžment u Baru. Govori engleski jezik, trenutno nezaposlena, aktivna članica je HGDCG-a podružnice Tivat i Glazbeno-prosvjetnog društva Tivat, a u UO-u je zadužena za rad na kulturnim manifestacijama.

6. **POLY GJURGJEVIĆ**, rođen 6. 4. 1953. u Rijeci, završio nižu muzičku školu, pomorsku školu, plovio kao zapovjednik, aktivno se bavi glazbom i tenisom kao in-

struktor. Posjeduje firmu *Maremonti* za usluge transfera, rentiranja kola i dr. Govori engleski i talijanski jezik. Otac je troje djece. Aktivan je član HGDCG-a, podružnice Kotor, a u UO-u je zadužen za rad s mladima i rad mandolinskog orkestra.

7. DIJANA MILOŠEVIĆ, rođena 30. 8. 1961. u Kotoru, završila gimnaziju u Kotoru, a Prirodno- matematički fakultet u Beogradu. Kao nastavnik matematike radi u osnovnoj školi *Savo Ilić* u Dobroti te obnaša funkciju pomoćnika ravnatelja. Bavi se

pisanjem drama. Govori engleski jezik. Majka troje djece. Aktivna članica HGDCG-a, podružnica Kotor, a u UO-u je zadužena za rad s mladima i na projektu IPA programa prekogranične suradnje.

Nakon izbora za predsjednika, zamolili smo novog predsjednika da prokomentira sljedeća pitanja:

HG: Kako doživljavate ovaj trenutak?

Mirko Vičević: Trenutak je lijep. Biti predsjednikom Hrvatskoga građanskog društva posebna je čast. To je i velika obveza. Nastaviti i održati dosadašnju razinu neće biti lako.

HG: Što mislite o dosadašnjem radu Društva?

Mirko Vičević: Društvo je radilo naprosto nevjerojatno mnogo i rekao bih jako uspješno, što pokazuju mnogi uspješno odrađeni projekti te primljene pohvale i nagrade.

HG: Na čemu ćete fokusirati rad Društva tijekom Vašeg mandata?

Mirko Vičević: Plan i program rada za ovu godinu su već pripremljeni i usvojeni, te se nadam da će se do kraja realizirati i da će se godina uspješno privesti kraju. U narednim godinama bi trebale biti prisutnije akcije i programi koji su donekle bliže mlađoj i srednjoj dobi naših članova.

HG: Je li moguće promijeniti odnose unutar hrvatskog korpusa?

Mirko Vičević: Hrvatski korpus je, nažalost, dosta manji nego što smo se nadali. Siguran sam da ću dati sve od sebe da se neke evidentne nesuglasice pokušaju riješiti, te smatram da je to u cijelosti želja svih nas koji na razne načine predstavljamo Hrvate u Crnoj Gori.

**PREDSJEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE IVO JOSIPOVIĆ URUČIO
ODLIKOVANJA PRIGODOM DANA DRŽAVNOSTI REPUBLIKE
HRVATSKE**

Priznanje za neumoran rad

**Tripo Schubert je
spiritus movens
Hrvatskoga
građanskog
društva Crne
Gore.**

**Ni jedan dan u
životu HGDCG-a
ne prođe bez
njegova aktivnog
doprinosa, ni
jedna važna stvar
za opstanak
Hrvata Crne Gore
ne promakne
njegovoj brizi i
doprinosu...**

Piše:
Tijana PETROVIĆ

Predsjednik Republike Hrvatske, Ivo Josipović, prigodom Dana državnosti odlikovao je 20 branitelja, umjetnika, znanstvenika, humanitarnih djelatnika i građana, a Poveljom Republike Hrvatske odlikovao je dječji list *Radost* izdavačke kuće *Naša djeca* te Osnovnu školu Vladimira Nazora iz Postira na Braču.

Redom hrvatskog pletera odlikovao je i Tri-

pu Schuberta, tajnika Hrvatskoga građanskog društva Crne Gore.

Tom je prigodom predsjednik Josipović rekao da mu je zadovoljstvo dodijeliti im odlikovanja povodom Dana državnosti za njihov rad na području znanosti, kulture, umjetnosti, obrazovanja, humanitarnog djelovanja i promicanja ljudskih prava kada, nakon završetka pregovora za punopravno članstvo Hrvatske u Europskoj uniji, naša zemlja ulazi u novu fazu svoje povijesti.

“Danas je Hrvatska zemlja za koju možemo

reći da je europska, a točno za dvije godine Hrvatska će u punom smislu biti europska, a način borbe koji vi vodite jest onaj koji će nam trebati u novoj bitki, da Hrvatska u dogleđno vrijeme postane prosječna europska država po standardu, ulaganju u znanost, kulturu i obrazovanje, po primanjima građana i visini mirovina. Vaš rad često je samozatajan i mnogi ga ne prepoznaju.” - rekao je predsjednik Josipović odlikovanima, dodajući kako neke od njih često ne prate ni mediji. “Ali, vaš rad je temelj ove zemlje koji je najveće blago koje možete dati domovini i siguran sam da ćete vi i vaše kolege i prijatelji nastaviti raditi ono što ste i do sada radili. Upravo zbog vašeg rada sam odlučio vas odlikovati i siguran sam da ste pravi izbor i ja vam na tome čestitam!” -rekao je predsjednik Josipović.

Red hrvatskog pletera dodjeljuje je za osobiti doprinos razvitku i ugledu Republike Hrvatske i dobrobiti njezinih građana, a u ovom slučaju i za osobiti te izniman doprinos u razvoju dobrosusjedskih odnosa, vraćanju međusobnog povjerenja i približavanju kulturnih vrijednosti između Republike Hrvatske i Crne Gore. Hrvatski pleter je prepoznatljivi dio kulture, umjetnosti, tradicije i običaja hrvatskog naroda.

„Kada dio svog životnog vijeka posvetiš misiji uspostavljanja odnosa između naših dviju Država i očuvanju kulturnog identiteta Hrvata u Crnoj Gori i kada to bude zapaženo i na ovaj način valorizirano, onda je to posebno zadovoljstvo i uistinu prija.“ - kazao je Schubert nakon prijema odlikovanja i dodao: „Posebno sam zahvalan Nacionalnoj zajednici Crnogoraca Hrvatske koja je pokrenula inicijativu i obradila prijedlog Povjerenstvu za dodjelu odlikovanja,

kao i Zajednici udruga hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rata, koja je podržala ovaj prijedlog.“

U obrazloženju prijedloga se kaže:

Utemeljenjem (2001.) HGDCG je, osim svog osnovnog zadatka očuvanja tradicije, kulture i odlučnog suprotstavljanja asimilaciji, iseljavanju i odumiranju hrvatskog bića, značajno sudjelovalo u procesu stjecanja nezavisnosti te demokratizaciji Crne Gore, istodobno stvarajući okolnosti za prevladavanje ratnih trauma u odnosima hrvatskog i crnogorskog naroda. Da bi se očuvale tradicija i kultura Hrvata, pored hrabrosti bilo je potrebno nastupati s mnogo takta i razuma. Svjesni činjenice koliko je ta kul-

turna baština važna hrvatskom narodu, ali i kao sastavni dio tradicije i kulturne baštine Crne Gore.

Svojim upornim i ustrajnim djelovanjem te iskrenim nastojanjem u suradnji s Nacionalnom zajednicom Crnogoraca Hrvatske, potpomognuti od Dubrovačko-neretvanske županije, hrvatskih dragovoljaca Domovinskoga rata, te drugih istaknutih i uglednih pojedinaca s obiju strana granice, stvorili su okvir za dobrosusjedске odnose njima dviju najvažnijih država, Hrvatske i Crne Gore. Ti odnosi su, na opće zadovoljstvo, danas jako dobri s tendencijom trajnoga uspona, što se priznaje u politici i javnosti obiju država, i u diplomatskim krugovima koji te odnose s pravom ističu za

primjer: kako nadrastiti usko-grudnost, nezdravo rivalstvo, netrpeljivost i agresivnost.

U svemu ovome svojim se aktivnostima, inicijativama i radom osobito istaknuo gospodin Tripo Schubert. Slobodno se može reći da je, unatoč poodmaklim godinama, motorna snaga i kotač zamašnjak ne samo HGDCG-a, nego društvenog i javnog života Hrvata Crne Gore uopće. Svojom je upornošću i marljivošću otvarao mnoga, do tada, nažalost, zatvorena vrata. Za druge unaprijed izgubljene bitke, za g. Schuberta su bile tek izazov i eventualno privremeni zastoj k punoj i još efektivnijoj realizaciji. Sa svojim bliskim suradnicima, pokretač je mnogih značajnih akcija poput

Bokeljske priče, koja je Hrvatskoj približila ogromnu i vrijednu baštinu bokeljskih Hrvata, zatim proslave 500. obljetnice rođenja Marina Držića, inzistirajući na bokeljskim korijenima toga hrvatskog velikana i mnogih drugih koje se mogu naći u prilogu. Trajno potiče suradnju između hrvatskih i crnogorskih gradova, kulturnih društava. Neumorno organizira koncerte klapa, komornih orkestara i ostalih glazbenika iz Hrvatske u Crnoj Gori te obrnuto. Kao poznavatelj vaterpola, pored mnogih značajnih dužnosti, posebno radi s mladima, spominjući u svakoj prigodi koliki je njihov udio u tom najuspješnijem sportu Crne Gore. Također je suorganizator mnogih gostovanja i

seminara hrvatskih znanstvenika, ali i pripadnika hrvatskih manjina iz mnogih zemalja.

Unutar HGDCG-a uspijeva nametnuti ideju utemeljenja *Hrvatske čitaonice i knjižnice*, zatim potiče utemeljenje i omogućuje rad *Klubu mladih HGDCG-a*, s više od 100 članova, čime je osigurana budućnost Društva, ali i hrvatske prisutnosti na tim prostorima. Pokretač je i glavni zagovaratelj *Dopunske škole hrvatskog jezika*, držeći se maksime, da izumiranjem jezika izumire i narod. Zbog toga pokreće i *Hrvatski glasnik*, do danas jedino glasilo Hrvata Crne Gore. Na zagovor g. Schuberta obnavlja se mandolinski orkestar, tiskaju se brojne knjige, monografije, godišnjaci. *Uz gospodina Mušića najzaslužniji je za štampanje kapitalnoga djela za bokeljske Hrvate i bokeljsku pomorsku tradiciju i povijest uopšte* – “*Povjesnice pomorstva Dobrote*”. Na toj je knjizi autor Antun Tomić uložio skoro 40 godina istraživačkoga rada. Zahvaljujući spomenutoj gospodi, ta će kruna bokeljske pomorske tradicije biti otrgnuta zaboravu.

U 2001. godini bio je suutemeljitelj HGDCG-a, njegov predsjednik u dvama mandanima, a sad obavlja dužnost tajnika. Doslovce ni jedan dan u životu HGDCG-a ne prođe bez njegova aktivnog doprinosa, ni jedna važna stvar za opstanak Hrvata Crne Gore ne promakne njegovoj brizi i doprinosu, te nije čudno da među članstvom, ali i među većim dijelom hrvatske zajednice u Crnoj Gori, te kod ostalih građana uživa ugled neumornog borca za reafirmaciju hrvatskoga imena, te ga uz dr. Ilića, doživljavaju kao istinskog predvodnika u borbi za opstanak i očuvanje hrvatskog imena i kulture.

DAN DRŽAVNOSTI

Sretan 20. rođendan naše Republike Hrvatske

Priredio:
Dario MUSIĆ

Hrvatska je proslavila Dan državnosti prisjećajući se 25. lipnja 1991., kada je Hrvatski sabor donio odluku o pokretanju postupka razdruživanja od drugih republika SFRJ i Deklaraciju o proglašenju suverene i samostalne Republike Hrvatske.

Predsjednik Republike Ivo Josipović čestitao je svim građanima i građankama Dan državnosti i 20. obljetnicu proglašenja samostalnosti Republike Hrvatske, pozvavši da taj svečani dan učine danom hrvatskog nacionalnog ponosa i samopoštovanja te danom iskazivanja ljubavi za domovinu i sve njezine ljude, bez obzira na nacionalnu i vjersku pripadnost, profesiju, svjetonazor, političko i drugo uvje-

Tog 25. lipnja, sad već davne 1991. godine, Hrvatska je odlučila sama krojiti vlastitu budućnost

renje.

“Danas je dvadeseti rođendan naše Republike Hrvatske, prigoda da se s ponosom prisjetimo izvorišta naše Domovine. Sjetimo se izvorišta naše državnosti i demokracije zapisanih u Ustavu, posebno antifašizma i Domovinskog rata u kojemu su najbolji među nama i po cijenu života obranili našu slobodu”, istaknuo je predsjednik u čestitki. Predsjednik je podsjetio na događaje od prije dvadeset godina, kada smo “u mnogo- me protiv struje i volje moćnijih od nas, više velikim srcem nego snagom oružja, svoju Domovinu morali braniti krvlju”.

“S poštovanjem se sjećamo

onih koji su s oružjem u ruci obranili našu slobodu. Ona nije obranjena lako. Tisuće su izgubile život, stotine su tisuća živjeli u gorčini i progonstvu, više od tisuću osam stotina naših građana i dalje se vodi nestalima, razoreni su gradovi, sela, prometnice, postrojenja... Smrt, razaranja, siromaštvo i beznađe za mnoge su bili posljedica agresije na Hrvatsku”, rekao je Josipović.

Hrvatska je u posljednjih 20 godina prebrodila mnoge izazove i danas joj je budućnost sigurna jer je članica NATO-a, a uskoro i Europske unije.

Uredništvo „Hrvatskog glasnika“ svim građanima Republike Hrvatske čestita Dan državnosti!

ZAVRŠENI PRISTUPNI PREGOVORI S EU

Hrvatska u Europskoj Uniji

Pripremio:
Dario MUSIĆ

Zatvaranjem posljednjih četiriju poglavlja Republika Hrvatska je i službeno zatvorila pregovore za pristupanje Europskoj uniji. Na međuvladinoj konferenciji zatvorena su poglavlja Tržišno natjecanje, Pravosuđe i temeljna prava, Financijske i proračunske odredbe i Ostala pitanja. Pregovori su zatvoreni posljednjeg dana mađarskog predsjedanja Europskom unijom te ih je s mađarske strane zaključio ministar vanjskih poslova Janos Martonyi. Hrvatsku je na međuvladinoj konferenciji predstavljao potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Gordan Jandroković. Odmah po zaključenju pregovora Hrvatskoj su čestitali brojni europski državni i dužnosnici, uključujući europskog povjerenika za proširenje Stefana Fulea, britanskog ministra vanjskih poslova Williama Haguea i njemačku kancelarku Angelu Merkel. Potpisivanje pristupnog ugovora između Republike Hrvatske i Europske unije očekuje se krajem ove godine nakon čega će uslijediti ratifikacije tog ugovora u nacionalnim parlamentima svih 27 zemalja članica Europske.

Nakon gotovo šest godina pregovaranja, Europska komisija je objavila da je zaključila pregovore s Hrvatskom i predložila Vijeću ministara EU datum stupanja Hrvatske u članstvo EU 1. srpnja 2013.

O Europskoj uniji

Europska unija (EU) jedinstvena je nadnacionalna integracija europskih zemalja okupljenih s namjerom zajedničkog promicanja mira i prosperiteta, ali i političke, gospodarske i društvene suradnje. Nastala je kao rezultat suradnje i procesa integracije šest europskih država (Belgije, Francuske, Njemačke, Italije, Luksemburga i Nizozemske) započetog 1951. godine. Otada je uslijedilo pet valova proširenja. Zemlje članice Europske unije uspostavile su zajedničke institucije kojima su podredile dio svoga suvereniteta kako bi se odluke o pitanjima od zajedničkog interesa mogle donositi na naddržavnoj, europskoj razini. Pojam Europske unije uveden je u službenu uporabu Ugovorom o Europskoj uniji iz Maastrichta (1993.) kao zamjena za tri pravno samostalne integracije zapadnoeuropskih država: Europsku ekonomsku

zajednicu (EEC – European Economic Community), Europsku zajednicu za ugljen i čelik (ECSC – European Coal and Steel Community) i Europsku zajednicu za atomsku energiju (EUROATOM – European Atomic Energy Community). Od 1. siječnja 2007. Europska unija ima 27 zemalja članica i više od 500 milijuna stanovnika, čime predstavlja najsnažniju naddržavnu organizaciju u povijesti.

Hrvatska na putu u Europsku uniju

Odnosi Hrvatske i Europske unije počinju se razvijati međunarodnim priznanjem Republike Hrvatske kao nezavisne i suverene države 15. siječnja 1992. godine. Nakon kratke suradnje na programu PHARE i pregovora o Sporazumu o suradnji, koji su prekinuti uoči vojne akcije „Oluja“ 1995. godine, odnosi Hrvatske i Unije intenzivirani su krajem 1999., a poglavito po-

četkom 2000. godine osnivanjem zajedničke konzultativne radne skupine za izradu Studije o izvedivosti kao preduvjeta za početak pregovora o sklapanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP).

Pregovori o SSP-u započeli su tijekom Zagrebačkog sastanka na vrhu šefova država i vlada zemalja članica Unije i država obuhvaćenih procesom stabilizacije i pridruživanja u studenom 2000. godine. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju te Privremeni sporazum, kojim su do stupanja na snagu SSP-a regulirana trgovinska i s njima povezana pitanja između Republike Hrvatske i Europske unije, potpisani su 29. listopada 2001. godine. Hrvatski sabor potvrdio je Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju 4. prosinca 2001. godine, a Europski parlament i petnaest zemalja članica Europske unije učinili su to do rujna 2004. godine. Zaključivanjem dodatnog Protokola 7 u prosincu 2004. godine, SSP je proširen i na deset novih članica Europske unije. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju stupio je na snagu 1. veljače 2005. godine.

Nakon što je Hrvatski sabor 18. prosinca 2002. godine usvojio Rezoluciju o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, Hrvatska je u Ateni 21. veljače 2003. godine podnijela zahtjev za članstvo u Europskoj uniji. U travnju 2003. Vijeće ministara EU dalo je Europskoj komisiji mandat da izradi mišljenje o zahtjevu Republike Hrvatske za članstvom. U listopadu 2003. godine Vlada Republike Hrvatske uručila je Europskoj komisiji odgovore na Upitnik sa 4560 postavljenih pitanja. Europska je komisija 20. travnja 2004. godine donijela pozitivno mišljenje o zahtjevu Republike Hrvatske za puno-

pravno članstvo u Europskoj uniji i predložila otvaranje pristupnih pregovora.

Na *summitu* u Bruxellesu 18. lipnja 2004. godine Europsko je vijeće Republici Hrvatskoj dodijelilo status kandidata za članstvo u Europskoj uniji, a u skladu sa zaključcima sastanka Europska je komisija 6. listopada 2004. objavila Pretpristupnu strate-

zajedničkom djelovanju u procesu pregovora za članstvo u EU te Odlukom o osnivanju Nacionalnog odbora.

Na sjednici Vijeća ministara Europske unije 16. ožujka 2005. u Bruxellesu doneseni su Zaključci (Council Conclusions) kojima se usvaja Pregovarački okvir za Republiku Hrvatsku (Negotiation Framework - Luxembourg, 3. listo-

giju za Hrvatsku kojom se pojašnjavaju pojedinosti priprema i uvjeta za stjecanje punopravnog članstva.

Suglasje svih parlamentarnih stranaka o punopravnom članstvu Republike Hrvatske u Europskoj uniji potvrđeno je usvajanjem Zajedničke izjave svih parlamentarnih stranaka o početku pregovora Republike Hrvatske i Europske unije u prosincu 2004., kao i u siječnju 2005. godine usvajanjem Deklaracije o temeljnim načelima pregovora za punopravno članstvo u EU (2005.), zatim Izjave Hrvatskoga sabora i Vlade RH o

pada 2005.).

Bilateralnom Međuvladinom konferencijom EU-Hrvatska 3. listopada 2005. svečano su otvoreni pristupni pregovori za ulazak Hrvatske u Europsku uniju.

Nakon gotovo šest godina pregovaranja, Europska komisija je 10. lipnja 2011. objavila da je zaključila pregovore s Hrvatskom i predložila Vijeću ministara EU datum stupanja Hrvatske u članstvo EU 1. srpnja 2013. (www.sabor.hr)

ZAVOD ZA STATISTIKU CRNE GORE OBJAVIO JE REZULTATE
POPISA STANOVNIŠTVA

Manjina ili etnička grupa

Piše:
Tripo SCHUBERT

Hrvatska nacionalna zajednica u Crnoj Gori povijesno je stara, autohtona i obilježena jasnim identitetom, istodobno specifičnim, što je čini različitom od ostalih etničko-kulturnih korpusa u toj zemlji, kao i utemeljenim na jednakim konstantama (narodnosno porijeklo, jezik, baština...), koje dijeli s drugim dijelovima hrvatskog naroda.

Njihova su osporavanja, bilo ona u prošlosti ili ona u današnjem vremenu, posve neutemeljena i bespredmetna, te zlonamjerna i svakako štetna po stanje odnosa među zajednicama u multinacionalnoj i multikulturnoj Crnoj Gori, osobito u kontekstu njezine demokratizacije i razvoja u smjeru približavanja europskim integracijskim procesima. Nažalost, istina je da su Hrvati na ovom prostoru jedina, ili jedna od rijetkih zajednica koja je u novije vrijeme doži-

Hrvati su se u Crnoj Gori nalazili na granici koja dijeli manjinski narod od statusa etničke grupe. O tome su odlučivali oni sami.

vjela drastično smanjenje broja svojih pripadnika, što potiče na dvojak osjećaj: ponosa na razdoblje kad je upravo prosperitet, te, nekoć mnogo snažnije, zajednice urodio bogatom kulturnom baštinom, s jedne strane, i bojazan da bi daljnje osipanje hrvatske zajednice u Crnoj Gori

smanjilo njezinu moć održanja na razinu ispod socijalno-kulturnog minimuma.

Pretežito zanimanje kojim su se Hrvati u Crnoj

Gori, a osobito u Boki kotorskoj, u povijesti bavili - pomorsko brodarstvo i trgovina, te djelatnosti koje su ih podupirale ili im bile u funkciji - istodobno su generirali ekonomski, socijalni i kulturni procvat Boke Kotorske, kao što su krize tih

djelatnosti bile i generator gubitka perspektive, pa stoga i iseljavanja pripadnika hrvatske zajednice.

Na stanje i kretanje brojnosti hrvatske zajednice također se snažno odrazila činjenica da je u posljednjih 90 godina na ovom prostoru nestalo i nastalo pet država, što je također utjecalo na iseljavanje Hrvata, jer nisu u svakoj od njih bili jednako prihvaćeni, a u nekima su bili i proganjani upravo zbog iskazivanja svoje etničko-kulturne samobitnosti.

Ako uzmemo 1948. godinu kao referentnu, uvidom u statističke podatke o popisu stanovništva u toj godini i uspoređujući s rezultatima izvršenog popisa stanovništva u 2011. godini, moguće je zamijetiti da je ukupan broj stanovnika u Crnoj Gori porastao s 377 189 na 620 029, ili za 242 840, odnosno 64,38 %.

U istom razdoblju broj Hrvata je opao s 9 814 na 6 021

ili za 3 793 osobe, odnosno 38,65 %. Tako se relativno učešće Hrvata u ukupnom broju stanovništva u Crnoj Gori smanjilo s 2,60% 1948. godine na 0,97% u 2011. godini, tj. na nivou etničke skupine.

I na području Boke Kotorske je zabilježen pad broja stanovnika hrvatske nacionalnosti s 5 896 (1948.) i učešće od 17,85 % u tadašnjem ukupnom stanovništvu regije, na 4 519 i učešće od 6,70 % u 2011. godini. Broj Hrvata u Boki je 2011. godine za 1 377 ili 23,35 % manji u odnosu na stanje iz 1948. godine. U istom razdoblju, ukupno stanovništvo Boke povećano je s 31 900

(1948.) na 67 466 (2011.), ili za 2,11 puta, što je nesumnjivo utjecalo na smanjenje učešća Hrvata u nacionalnoj strukturi stanovništva Boke.

Interesantno je pogledati i rezultate popisa, kada su u pitanju Hrvati, u odnosu na posljednji popis iz 2003. godine. Broj stanovnika Boke koji se iskazao kao pripadnik hrvatske nacionalne manjine u 2003. godini iznosio je 5 223, a na popisu u 2011. godini 4 519, što je za 704 osoba manje.

Po općinama podaci su slijedeći: u općini Kotor je u 2003. godini bilo 1 762 Hrvata, a na popisu 2011. godine 1 553, što je manje za 209. U općini Tivat je u 2003. godini

bilo 2 663 Hrvata, a 2011. godine 2 304, ili manje 359, dok je u općini Herceg Novi sa 798 Hrvata u 2003. godini palo na 662 u 2011. godini ili 136 manje.

Iz statističkih podataka je interesantno još prezentirati broj onih koji su se izjasnili da govore hrvatskim jezikom. Taj broj u općini Tivat iznosi 1 167 ili 50,65 % od ukupnog broja Hrvata. U općini Kotor hrvatskim jezikom govori 686 ili 44,17 %, a u općini Herceg Novi 271, ili 40,94 %.

Što se tiče izjašnjavanja o vjeroispovijesti, u Tivtu ima katolika 2 870, u Kotoru 2 658, a u Herceg Novom 1 267.

Ne želeći komentirati navedene rezultate popisa, jer je potrebno napraviti sveobuhvatnu analizu čitavog popisa, što je, prije svega, zadatak Hrvatskoga nacionalnog Vijeća i hrvatske političke stranke, završio bih ovaj prilog izvodima iz priloga pod nazivom *Pred osmi popis*, autora koji je želio ostati anoniman, na strani 7. Glasnika br. 69/70. „Popisom manjinski narodi odlučuju o vlastitom statusu, manjinski narod ili etnička grupa... Upravo se Hrvati u Crnoj Gori nalaze na granici koja dijeli manjinski narod od statusa etničke grupe. O tome odlučuju oni sami...“ U travnju 2011. godine oni su to i odlučili. Sa 0,97 % postali smo etnička grupa. Mnogima je bilo ljepše upisati se kao Bokelj ili Jugoslaven. Prema podacima MONSTAT-a, izjasnilo se 616 građana kao BOKELJ!

IZVOR PODATAKA: - Zavod za statistiku Crne Gore
- Knjiga „Hrvati Crne Gore“
Prof. dr Milenka Pasinovića

**PREDSJEDNIK VLADE CRNE GORE I DRŽAVNI TAJNIK SVETE
STOLICE POTPISALI TEMELJNI UGOVOR**

Povijesni trenutak

Piše:
don Pavao MEDAČ

Država Crna Gora i Sveta Stolica su u Vatikanu 24. lipnja potpisale Temeljni ugovor o međusobnim odnosima.

U zajedničkom nastojanju da urede pravni okvir odnosa između Katoličke crkve i države Crne Gore, s jedne se strane Crna Gora poziva na svoja ustavna načela koja se tiču vjerskih sloboda, a s druge strane se Sveta Stolica poziva na dokumente Drugoga vatikanskog sabora i na odredbe Kanonskoga prava, uvijek imajući u vidu višestoljetnu prisutnost Katoličke crkve u Crnoj Gori, te uvažavajući ulogu koju je Katolička crkva imala na društvenom, kulturnom i obrazovnom području. Pritom se potpisnice pozivaju

Crna Gora je prva suvremena država s pravoslavnom većinom koja je potpisala ovakav Ugovor sa Svetom Stolicom.

na međunarodno priznata načela o odvojenosti vjere i države kao i o slobodi vjere, kako stoji u preambuli ovog ugovora.

Obje se strane također obvezuju da će međusobnim dogovorom, diplomatskim putem, rješavati sve dileme ili teškoće koje bi mogle nastati u tumačenju i primjeni odredaba ovog Ugovora.

Temeljni ugovor, koji se sastoji od 21 člana, potpisan je u dva primjerka i bit će ratificiran prema vlastitim proceduralnim propisima strana, kada će i stupiti na snagu.

Ovim činom Crna Gora priz-

naje javno-pravni subjektivitet Katoličke crkve.

Država i Katolička crkva, svaka u svom području, nezavisne i samostalne, obvezuju se da će u međusobnim odnosima potpuno poštivati to načelo, te da će međusobno surađivati u cilju cjelovitog, odnosno duhovnog i materijalnog razvoja čovjeka te promoviranja općeg dobra.

Nadležna crkvena vlast ima pravo osnivati, mijenjati, ukinuti ili priznavati crkvena pravna lica prema odredbama Kanonskog prava. Ona o tome obavještava nadležni organ civilne uprave radi njihove registracije, u skladu s civilnim propisima, a Država jamči Katoličkoj crkvi i njezinim pravnim i fizičkim licima slobodu komunikacije i održavanja veza s istima u drugim državama.

Najjasnije, ovim se Ugovorom jamči Katoličkoj crkvi sloboda obavljanja kulta, priznaje sloboda vršenja njezina apostolskog poslanja, osobito u dijelu koji se odnosi na božanski kult, upravu, učiteljstvo te udruženja koja za svoju djelatnost imaju tisak, izdavaštvo i distribuciju knjiga, novina, časopisa, te audio-vizualnih materijala, kao i bilo koja djelatnost povezana s njezinim poslanjem. Katolička Crkva ima pravo osnivati i vo-

diti u svoje vlastito ime radijske i televizijske stanice, prema svojim normama i principima, u skladu sa zakonima Crne Gore. Ima također pristup i javnim sredstvima informiranja (novine, radio, televizija, internet). Crkva ima pravo osnivati vjerske škole te odgojno-obrazovne institucije višeg ranga za školovanje svećenika i pastoralnih radnika, a pitanje drugih obrazovnih katoličkih institucija bit će regulirano budućim ugovorom između strana. Ipak, Crkva slobodno osniva ustanove koje će se brinuti za karitativno djelovanje i socijalnu pomoć, u skladu s odgovarajućim civilnim propisima.

Ugovorom se određuju i neradni dani za katolike u cijeloj zemlji, te su predviđeni nedje-

lje i sljedeći vjerski praznici: Badnji dan (24. prosinac), Božić i dan poslije Božića (25. i 26. prosinac), Veliki petak, Uskrсни ponedjeljak, Svi sveti (1. studeni).

Za nas je od presudne važnosti i Restitucija dobara, oduzetih ili nacionaliziranih bez odgovarajuće naknade, što će biti sprovedeno u skladu sa zakonom koji će uređivati materiju restitucije u Crnoj Gori, uz prethodni dogovor s kompetentnom crkvenom vlašću. Za sada taj zakon još nije na vidiku.

Nadalje, Ugovor Katoličkoj crkvi u Crnoj Gori jamči pravo na pastoralnu brigu o katoličkim vjernicima koji se nalaze u oružanim snagama i u policijskim službama, te onih koji se nalaze u zatvorima, bolni-

cama, sirotištima i u svim ustanovama za zdravstvenu i socijalnu zaštitu, bilo javnog ili privatnog tipa.

Roditeljima se priznaje osnovno pravo na vjersku pouku vlastite djece, što otvara vrata uvođenju vjeronauka u osnovne škole.

Zadivljuje energija i diplomatska umješnost uključenih u ovaj nimalo lagan posao, koji je, unatoč svemu, u vrlo kratkom roku doveden do završetka. Uz zadovoljstvo koje iskazujemo prilikom potpisivanja Ugovora, iskazujemo i veliku zahvalnost mons. Alesandru D'Erricu, našem nunciju, za uloženi trud i brigu za ovu malu katoličku zajednicu u Crnoj Gori. Sama najava ovog događaja u medijima je izazvala i negativne reakcije, u kojima se prepoznaje namjerno dezinformiranje dijela pravoslavne javnosti. Međutim, mnogi se slažu s izjavom premijera Crne Gore, gospodina Igora Lukšića koji je rekao da se ovaj ugovor odnosi na Katoličku crkvu u Crnoj Gori i da će to biti primjer kako se mogu urediti odnosi između Države i drugih crkava ili vjerskih zajednica.

U Božje ruke stavljamo ovaj važan korak za Crkvu u Crnoj

Premijer Lukšić je istakao da je potpisivanje ovog Ugovora „istorijski trenutak“ koji podsjeća na vjekovni kontinuitet veza sa Svetom Stolicom“.

Kneževina Crna Gora potpisala je Konkordat sa Svetom Stolicom 1886. godine, osam godina kasnije kako je njezina nezavisnost bila međunarodno priznata na Berlinskom kongresu 1878. godine.

„Potpisivanje Temelnog ugovora između Crne Gore i Sve-te Stolice, samo pet godina od obnove crnogorske državnosti, svjedoči o sadržajnosti i kvaliteti naših bilateralnih odnosa. Simbolično ga potpisujemo samo nekoliko dana od 19. lipnja, dana kada je 2006. godine Sveta Stolica priznala našu državu.“ - istakao je Lukšić.

*U ŽUPI SV. ANTUNA U LEPETANIMA OBAVLJEN BLAGOSLOV
REPLIKE RANOKRŠĆANSKOG STUPA S UKLESANIM KRIŽEM*

Kontinuitet KRŠĆANSTVA

Prepoznavanje važnosti starokršćanskog stupa u Lepetanima ima veliki značaj za potvrdu neprekinutog kontinuiteta kršćanstva na području Boke Kotorske, gdje su Hrvati preuzeli crkveni ustroj iz starokršćanskog razdoblja.

Piše:

don Dejan TURZA

Ozračje radosti za katolike u Crnoj Gori, s obzirom na nedavno potpisivanje Temelnog ugovora o međusobnim odnosima države Crne Gore i Svete Stolice, nastavlja se nizom prigodnih događanja. U župi sv. Antuna u Lepetanima kraj Tivta, u subotu 2. srpnja, održana je svečanost blagoslova replike ranokršćanskog stupa kojom je obilježen kontinuitet od 1 500 godina kršćanstva na području današnje župe Lepetane.

Originalni mramorni stup s uklesanim križem iz VI st. do sada se nalazio u predvorju crkve, no zbog izloženosti atmosferskim (ne)prilikama bilo ga je potrebno zaštititi, zbog čega je

premješten u crkvu. Stup je do sada bio poznat stručnoj javnosti, no njegovo premještanje ponovno je na njega skrenulo pozornost javnosti.

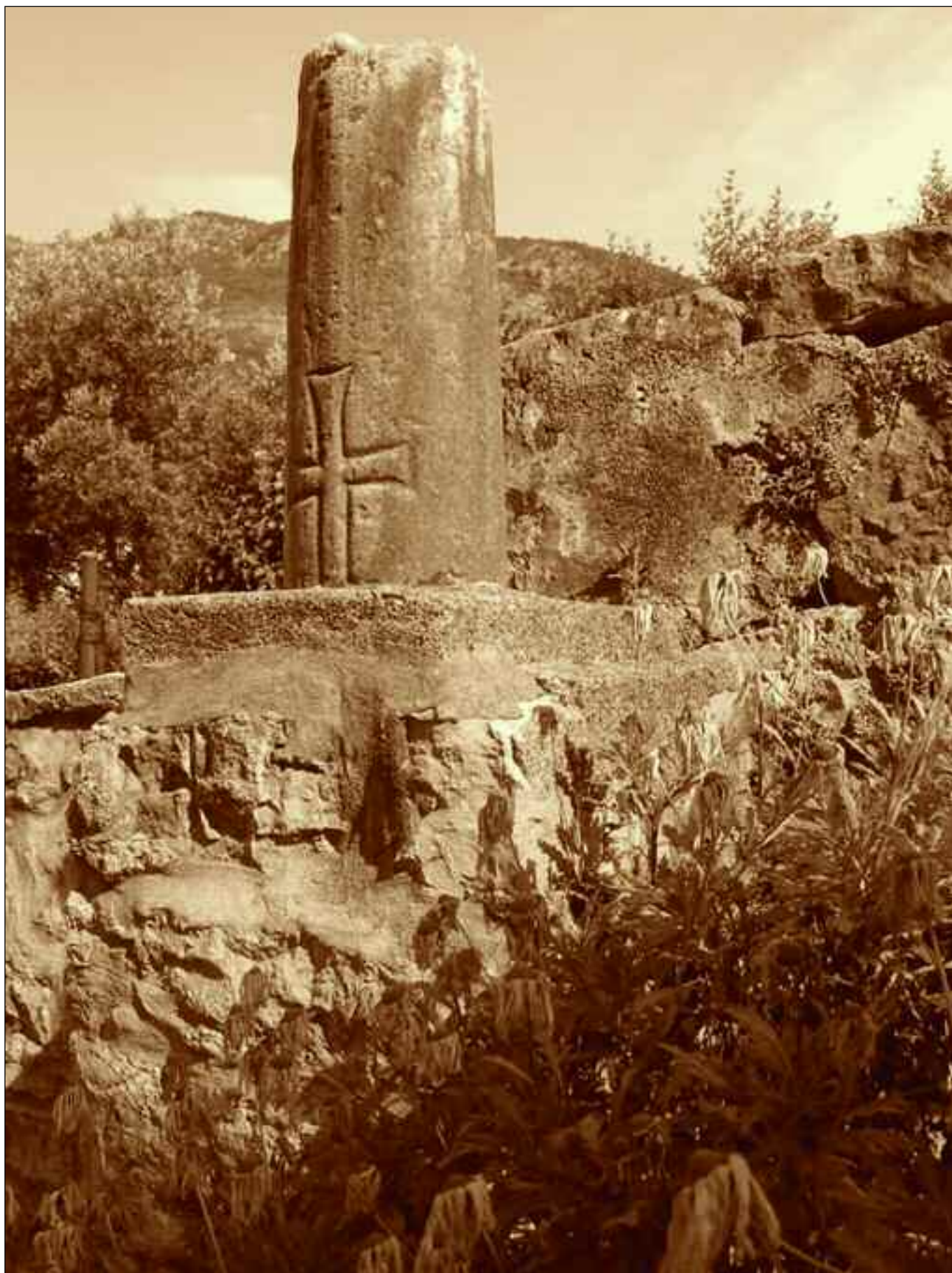
Za tu je prigodu upriličena svečana proslava u župnoj crkvi sv. Antuna, koja je započela kratkim izlaganjem dr. Vinicija Lupisa, voditelja područnog Instituta Ivo Pilar iz Dubrovnika. Dr. Lupis je istaknuo da se stup, o kojem je riječ, na osnovi likovnih paralela veže uz razdoblje VI stoljeća, što navodi na razmišljanje o postojanju starokršćanskog lokaliteta na mjestu sadašnje župne crkve u Lepetanima ili na lokalitetu Plavda u neposrednoj okolici, gdje su se, prema povijesnim izvorima, nalazila tijela sv. Petra, Andrije i Lovrijenca (sv. Petilovrijenci), koje su Dubrovčani u XI st. prenijeli u Dubrovnik, čije štovanje je i dandanas živo, a spomen-dan se obilježava sedmog srpnja.

Euharistijsko slavlje predvodio je mons. Ilija Janjić. U prigodnoj homiliji biskup Ilija je zahvalio Gospodinu za duboke i čvrste korijene kršćanstva na području Kotorske biskupije, te je potaknuo prisutne da ta ljepota prošlosti bude snaga i nadahnuće za svakodnevno življenje i trajna baština za generacije koje dolaze. Poslije sv. mise uslijedio je blagoslov replike starokršćanskog stupa postavljenog u predvorju crkve te prigodni kulturno-umjetnički program u prostorijama Doma kulture. Nakon nekoliko dalmatinskih pjesama u izvedbi mješovite klape Bocca nostra, otvorena je izložba umjetničkih fotografija i instalacija Dražena Zetića, umjetnika iz Zagreba, na temu Lepetane.

Ovoj svečanosti nazočili su, pored velikog broja vjernika, generalni konzul Republike Hrvatske u Kotoru - Božo Vodopija, zastupnica Hrvatske građanske inicijative u Skupštini Crne Gore - Ljerka Dragičević, predsjednik Hrvatskoga nacionalnog vijeća - Miroslav Franić, predsjednica HGI-a - Marija Vučinović, potpredsjednik općine Tivat - Ilija Janović te domaćin, predsjednik Mjesne zajednice Lepetane - Tonko Lukšić.

Prepoznavanje važnosti starokršćanskog stupa u Lepetanima ima veliki značaj za potvrdu neprekinutog kontinuiteta kršćanstva na području Boke kotorske, gdje su Hrvati preuzeli crkveni ustroj iz starokršćanskog razdoblja te u četrnaest stoljeća dugom razdoblju održali živi organ kršćanske vjere i kontinuitet zapadne civilizacije, pa i onda kada to nije bilo nimalo lako. Kamena relikvija iz drevnih početaka kršćanstva postala je tako dragocjenijom od liturgijskih predmeta izrađenih od plemenitih kovina, koji su nesretnih 90-ih godina prošlog stoljeća u istoj župnoj crkvi bili otuđeni, potvrđujući kako je govor kamena vječan.

Briga o m

Piše:

Ljerka DRAGIČEVIĆ,
zastupnica u Skupštini
Crne Gore

Na drugoj redovitoj sjednici proljetnog zasjedanja Skupštine Crne Gore od 9. 3. 2011. godine, druga točka dnevnog reda bila je:

PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU CRNE GORE I REPUBLIKE HRVATSKE O ZAŠTITI PRAVA CRNOGORSKE MANJINE U REPUBLICI HRVATSKOJ I HRVATSKE MANJINE U CRNOJ GORI, nakon izmijenjenog dnevnog reda.

Naime, kada smo dobili saziv za drugu redovitu sjednicu proljetnog zasjedanja, na dnevnom redu je bilo predloženo da se ova točka razmatra pod rednim broje 6.

Na samoj sjednici Skupštine, pri utvrđivanju dnevnog reda, redoslijed je promijenjen i Prijedlog zakona o potvrđivanju sporazuma došao je na raspravu pod rednim brojem 2.

Prije zasjedanja Skupštine, po poslovničkoj proceduri, svaki zakon, ratifikacija ili sporazum koji Vlada prosljeđuje Skupštini, kao i prijedlozi grupe poslanika, moraju proći kroz najmanje dva odbora Skupštine. Svaki zakon koji ide u skupštinsku proceduru ide u vidu prijedloga. Tek kada ga Skupština usvoji – izglasa, postaje Zakonom. Svaki prijedlog obvezno uvijek prolazi Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo te matični odbor oblasti koja se određenim zakonom tretira. U ovom slučaju matični odbor je Odbor za međunarodne odnose i europske integracije.

Ovaj je Zakon bio na dnevnom redu 42.

Republika Hrvatska i Crna Gora, polazeći od činjenice postojanja hrvatske manjine u Crnoj Gori i crnogorske manjine u Republici Hrvatskoj, s namjerom osiguravanja manjinama koje žive u Republici Hrvatskoj i Crnoj Gori najviše razine pravne zaštite te očuvanje i razvitak njihovih nacionalnih identiteta.

sjednice Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo u ožujku 2011. godine. Poslije razmatranja, diskusija, pitanja i polemika, na Odboru je Zakon dobio prohodnost, tj. da je u skladu s Ustavom i Zakonima Crne Gore, te se predlaže Skupštini da se Zakon o potvrđivanju Sporazuma usvoji u Plenumu, po članu 91 Ustava.

Rad u Skupštini ne odvija se samo u Plenumu, već je najvažniji rad onaj na odborima Skupštine.

Svaki Zakon, kako sam gore objasnila, mora proći dva odbora, u stvari na odborima se i vodi glavna rasprava i polemika s predlagачem zakona i između članova odbora.

U ovom slučaju predlagач je Ministar-

stvo za ljudska i ma

Moram ovdje napomenuti da međunarodni sporazumi mogu proći, ne mogu biti usvojeni u Crnoj Gori ako se ne donesu. *KON O POTVRĐIVANJU* istih. Ti zakoni, u prvoj verziji, imaju dva do tri članka, a u drugoj dva članka. U prvom slučaju tome što se potvrđuje, zakon daje se tekst Sporazuma na crnogorskom i hrvatskom.

Ni jedan zakon u Skupštini nije usvojen ukoliko nije u skladu s Ustavom, a ukoliko nema obrazloženosti propisa Crne Gore, propisima europske

IRAN SPORAZUM IZMEĐU CRNE GORE I REPUBLIKE HRVATSKE O ZAŠTITI PRAVA CRNOGORSKE MANJINE U CRNOJ GORI

Manjinama

manjinska prava. Omenuti da ni jedan um ili ratifikacija ne u biti važeći u Crnoj e se u Skupštini ZAJU – POTPISIVANJU principu, imaju svega konkretno, ovaj ima članku govori se o je, a u drugom član-prazuma iz članka 1 vatskom jeziku. kupštini ne može bi- ema ustavnu osno- stavom Crne Gore te ac izjave o usklađe- ore s odgovarajućim unije - tabela uskla-

đenosti.

Ovaj Zakon Vlada Crne Gore dala je u skupštinsku proceduru 13. 1. 2011. godine.

Inače, Sporazum je potpisan 14. 1. 2009. godine u Zagrebu između ministra inostranih poslova Crne Gore - gospodi- na Milana Ročena i ministra vanjskih po- slova i europskih integracija Republike Hrvatske - gospodina Gordana Jandro- kovića.

Dana 29. rujna 2009. godine predme- tni Sporazum je prošao saborski Odbor za Hrvate izvan Republike Hrvatske i do- bio je prolaznost, te je i donesen Zakon o usvajanju Sporazuma u Saboru Republi- ke Hrvatske 12. prosinca 2009. godine.

Zakon o potvrđivanju Sporazuma pro-

šao je oba Odbora Skupštine Crne Gore, jer ima ustavne osnove i poboljšava sta- tus manjina i manjinskog naroda Crne Gore u Hrvatskoj i Hrvata u Crnoj Gori.

Na samom Plenumu 9. 3. 2011. godine, poslije usvajanja dnevnog reda, dolazi do problema.

Kada je počela rasprava u načelu, ja sam se u svojoj diskusiji osvrnula na važnost tog Sporazuma te istaknula sve njegove dobre strane za Hrvate u Crnoj Gori. Bilo je još diskutantata koji su istaknuli važnost ovog i ovakvog spora- zuma, ali bilo je i dosta poslanika, koji su istaknuli neslaganje vezano uz tekst sporazuma.

Jedan od razloga bio je i to što u sa- mom naslovu stoji: **PRIJEDLOG ZAKO- NA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU CRNE GORE I REPUBLIKE HRVATSKE O ZAŠTITI PRAVA CRNO- GORSKE MANJINE U REPUBLICI HR- VATSKOJ I HRVATSKE MANJINE U CRNOJ GORI**“ i govori se kroz cijeli tek- st o crnogorskoj manjini.

Naziv crnogorska manjina, po određe- nim diskutantima, nije bio dovoljno ja- san, odnosno podrazumijevaju li se pod tim nazivom svi državljani Crne Gore u Hrvatskoj, bez obzira na nacionalnost, ili samo oni koji se izjašnjavaju kao Crno- gorci.

S obzirom na to da u Crnoj Gori, pored Hrvata koji su predmet ovog Sporazuma, žive Crnogorci, Bošnjaci, Srbi i Albanci, to pod Crnogorcima u Republici Hrvat- skoj, po poslanicima koji su uzeli učešća u ovakvoj diskusiji i raspravi, nije bilo u redu da piše samo Crnogorci. Po njima je trebalo nabrojati sve narode koji žive u Crnoj Gori.

Djelovalo se i amandmanski i amand-

man je glasio:

„U čl. 1 Prijedloga zakona poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi: **Pod pojmom crnogorska manjina u smislu ovog Zakona, podrazumijevaju se građani Hrvatske koji su porijeklom ili se sa Crnom Gorom identificiraju u državnom, kulturno-olozkom i civilizacijskom smislu**

S obzirom na to da je objašnjenje predlagaa dato da se pod crnogorcima podrazumije-

vaju svi koji imaju podrijetlo iz Crne Gore, amandman nije prihvaćen. Inaae, veoma je ne-uoobičajeno da se na međunarodne sporazume daju amandmani.

Iz opozicijskih se klupa čulo neslaganje sa Sporazumom iz razloga što nije prije potpisan sa Srbijom negoli s Hrvatskom. Čak je predlagano i odlaganje rasprave i verifikacije, dok se ne potpišu sporazumi sa Srbijom i drugima prije. **Predlagaa**

zakona je izvijestio Parlament da je jedino za sada zainteresiranost za zaštitu manjina pokazala Republika Hrvatska. U doglednoj budućnosti oekuje se sporazum s Makedonijom, Bosnom i ostalima koji pokazu zainteresiranost.

Tako, poslije mjesec dana rasprave, Sporazum je konačno verificiran u Skupštini Crne Gore.

REAGIRANJE IZ HRVATSKE

U okviru zaštite prava pripadnika crnogorske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj i hrvatske nacionalne manjine u Crnoj Gori, dvije države su potpisale bilateralni Sporazum u kojem, u članku 16. 3. stavka stoji: „Sastavljeno u Zagrebu, dana 14. siječnja 2009. godine u dva izvornika, na hrvatskom i crnogorskom jeziku, pri emu su oba teksta jednako vjerodostojna.“ Sporazum su potpisali za Republiku Hrvatsku Gordan Jandroković ministar vanjskih poslova i europskih integracija i za Crnu Goru Milan Roćen ministar vanjskih poslova. Potpisivanjem ovog Sporazuma otvoren je prostor kvalitetnije zaštite prava dvije manjine i znatno veće mogućnosti ostvarivanja onoga što se naziva kulturnom autonomijom, a preko njih i bolja suradnja dvije države na različitim područjima bilateralnih kontakata.

Hrvatski sabor je navedeni Sporazum ratificirao na 14. sjednici u 9. mjesecu 2009. godine (bez rasprave s 98 ZA i jednim suzdržanim glasom), a Skupština Crne Gore u ožujku mjesecu 2011.- dvadeset šest mjeseci nakon potpisivanja, uz „veliku“ muku. Način na koji je to napravila je u najmanju ruku ZACUĐUJUĆI. Nepotrebna rasprava koja se vodila na Skupštini i u Odboru za ustavna pitanja i zakonodavstvo (68 sjednica) obilovala je suštinskim nerazumijevanjem pojma ETNOS i DEMOS; pokušajem da se vlastita unutarnja konfuzija (dilema: građansko i nacionalno) prenese u tekst Sporazuma; relativiziranje i vraćanje na početak uz nekakvu potrebu definicije: „što je to crnogorska zajednica u Hrvatskoj?“ i „tko čini crnogorsku manjinu u Hrvatskoj?“, previjaajući činjenicu da je ovaj Sporazum međunarodni dokument, potpisan od strane predstavnika dvije države i ratificiran na parlamentu

druge države.

Poslanici u Skupštini Crne Gore su izgleda „zaboravili“ da se građanska prava ne štite bilateralnim sporazumima, da Hrvatska, ali i ostale države, u smislu opredjeljenja, ne poznaju kategoriju, a još manje realnost, „crnogorski bošnjak“, „crnogorski albanac“ „iseljenik iz Crne Gore“ i sl., pa je time i njihova „briga“ za druge suvišna. Sporazum je jasan, njime se štite nacionalna prava, a to i stoji u preambuli Sporazuma, u drugoj alineji : „...s namjerom osiguravanja najviše pravne zaštite i oćuvanje i razvoj njihovih nacionalnih identiteta...”

Sporazum se odnosi na one koji su se u Hrvatskoj izjasnili kao CRNOGORCI, odnosno u Crnoj Gori kao HRVATI, i samo je u tom kontekstu i provediv kao bilateralni ugovor dvije države. Republika Hrvatska ga razumije a i tumači kao Sporazum kojim se štite prava pripadnika crnogorske nacionalne manjine u Hrvatskoj, sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, kao što ga i Crna Gora razumije u onom dijelu koji se odnosi na hrvatsku nacionalnu manjinu u Crnoj Gori. Rasprava u Skupštini Crne Gore je voćena zbog rasprave, zbog pojedinaca i zbog taštine, kao i potrebe dijela poslanika da pokažu „ugroženost“ i izvan granica Crne Gore.

Ozbiljnost u njegovoj primjeni je vrlo brzo na kušnji. Kako je člankom 14 predvićeno formiranje međuvladina Mješovitog odbora za provoćenje ovog Sporazuma i to u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu, postavlja se pitanje **„Je li je propisani rok istekao?“**.

Danilo Ivezić, tajnik Nacionalne Zajednice Crnogoraca Hrvatske

Jačanje hrvatskih zajednica u izvandomovinstvu

Kako bi se riješio problem s dobivanjem državljanstva, predviđa se uvođenje statusa Hrvata bez hrvatskog državljanstva za one koji ne ispunjavaju uvjete za dobivanje državljanstva ili žive u zemljama koje ne dopuštaju dvojno državljanstvo

Tekst: **Hrvatska riječ**
Slika **Hina**

Strategijom o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, koju je Vlada prihvatila, predviđa se donošenje novog, jedinstvenog zakona kojim će se urediti to pitanje, kao i osnivanje Savjeta Vlade te središnjeg nadležnog tijela za to područje.

Time se, kazao je potpredsjednik Vlade i Ministar vanjskih poslova *Gordan Jandroković*, po prvi put sustavno želi urediti odnos s Hrvatima izvan Hrvatske, a što je i ustavna obveza države.

TRI SKUPINE HRVATA IZVAN HRVATSKE

Strategija definira tri skupine Hrvata izvan RH - Hrvate u BiH (kao konstitutivan i suveren narod u toj zemlji), pripadnike hrvatskih manjina u europskim zemljama (hrvatske manjine u 12 europskih zemalja) te Hrvate iseljene u prekooceanskim i europskim zemljama (hrvatsko iseljeničtvo/dijaspora), a za svaku je skupinu predviđen poseban plan djelovanja i aktivnosti.

»Osnovni cilj je jačanje hrvatskih zajednica u njihovim zemljama nastanjenja i jačanje veza prema Hrvatskoj uređenjem međusobnih i part-

nerskih odnosa na svim poljima od obostranog interesa te stvaranje uvjeta za održivi povratak«, kazao je Jandroković.

Jačanje položaja Hrvata izvan RH, prema strategiji, predviđeno je, uz ostalo, ubrzanim primitkom u hrvatsko državljanstvo te uvođenjem statusa Hrvata bez hrvatskog državljanstva, kako bi se očuvale hrvatske zajednice, posebno one u zemljama gdje nije dozvoljeno dvojno državljanstvo.

Prema strategiji, taj bi status mogli steći i supruzi bez hrvatskih korijena te prijatelji hrvatskog naroda i RH koji očituju želju za hrvatskim identitetom i sudjeluju u promicanju hrvatskog kulturnog zajedništva. Ravnateljica Hrvatske matice iseljenika *Katarina Fuček* kaže da za Hrvate izvan Hrvatske hrvatsko državljanstvo uglavnom ima emotivnu važnost i upozorava da pri dobivanju državljanstva često ima problema zbog neprofesionalnosti pojedinih službenika ili neusklađenosti propisa.

Strategija predviđa i omogućavanje pogodnosti poput lakšeg dobivanja viza i radnih i poslovnih dozvola, kao i osiguravanje olakšica prilikom turističkih boravaka u Hrvatskoj kroz uvođenje tzv. »Hrvatske kartice« (CRO Card), koja bi Hrvatima izvan domovine omogućila povoljniji pri-

stup određenim uslugama prilikom boravka u Hrvatskoj, a u svrhu razvoja Hrvatske kao turističkog odredišta. Sveučilišta će se poticati na uvođenje upisnih kvota za Hrvate izvan Hrvatske, a u planu je i »virtualno mentorstvo« između studenata, znanstvenika i gospodarstvenika u Hrvatskoj i inozemstvu.

Strategija, uz to, predviđa da se ubuduće evidentira svaki slučaj kad neku tvrtku otvara Hrvat izvan Hrvatske kao povratnik ili vanjski ulagač. Vodit će se i evidencija svih novčanih doznaka Hrvata izvan Hrvatske.

HRVATSKI NAROD JEDAN I NEDJELJIV

Jedan od prioriteta politike prema iseljenicima bit će njihov povratak u Hrvatsku, pa strategija najavljuje carinske i porezne povlastice za useljenike, programe brze integracije i zapošljavanja.

»Strategija je važna kao ozbiljan državni dokument koji bi objedinio sve aktivnosti prema Hrvatima izvan Hrvatske«, rekla je Katarina Fuček.

Strategija polazi od činjenice da su svi Hrvati, bez obzira na to gdje i u kakvom statusu žive, pripadnici jednoga i nedjeljivog hrvatskog naro-

da.

Temeljem ustavne obveze o skrbi za Hrvate izvan Hrvatske, cilj je strategije stvoriti pretpostavke za ostvarivanje hrvatskog kulturnog zajedništva, što znači povezivanje svih Hrvata u smislu najšireg poimanja kulture, kroz jezik, običaje, obrazovanje, znanost, sport, informiranje i druga područja presudna za očuvanje nacionalnog identiteta. Strategija ističe važnost Hrvata izvan Hrvatske u promidžbi i međunarodnoj afirmaciji hrvatskoga društva i kulture na europskoj i svjetskoj razini i stoga želi istodobno očuvati njihov identitet, ali i ojačati veze s Hrvatskom. Kako bi se omogućilo ostvarenje tih ciljeva, najprije je potrebno strategiju pretočiti u zakon o odnosima Hrvatske s Hrvatima izvan domovine te promijeniti i niz drugih zakona i podzakonskih akata.

Koliko točno Hrvata izvan matične države ima hrvatsko državljanstvo teško je reći, jer podaci nisu ažurirani, no najveći dio odnosi se na Hrvate u BiH.

Za provedbu strategije presudne će biti i dvije institucije. Jedna od njih bit će Savjet za Hrvate izvan Hrvatske, Vladino savjetoda-

vno tijelo u kojem će uz državne dužnosnike, biti predstavnici svih triju grupacija Hrvata izvan matične zemlje. Druga, važnija institucija bit će ona koja će aktivno pratiti i usklađivati rad svih državnih tijela s Hrvatima izvan Hrvatske, no strategija ne definira koja je to ustanova, već samo spominje »središnje tijelo«, a to će pitanje riješiti zakon. Jedno od mogućih rješenja je osnaživanje Hrvatske matice iseljenika, budući da je riječ o jedinoj ustanovi kojoj je isključivi cilj povezivanje Hrvatske i Hrvata izvan matične zemlje. Moguće rješenje je i uvođenje posebnog ministarstva, kakvo je postojalo devedesetih godina. Najprije se zvalo Ministarstvo iseljeništva (prvi ministar bio je *Gojko Šušak*), a kasnije je preimenovano u Ministarstvo povratka i useljeništva.

Vlada je Strategiju poslala u saborsku proceduru i ona bi trebala biti temeljni dokument za reguliranje odnosa s dijelovima hrvatskog naroda koji ne žive u matičnoj zemlji.

Bude li strategija usvojena do kraja ovog zasjedanja Sabora, njezina bi provedba počela tek kad se prihvati i zakon, a s obzirom na skore izbore, to bi mogla postati zadaća tek buduće vlade.

Još u rujnu prošle godine HGD CG je dostavilo Povjerenstvu Vlade Republike Hrvatske za izradu prijedloga strategije i zakona o odnosima R. Hrvatske i Hrvata izvan Hrvatske, primjedbe na više točaka Strategije, a posebno na status Hrvata van Hrvatske.

„Napraviti razliku u statusu i pojmu hrvatskih zajednica izvan Republike Hrvatske, njihovim obvezama koje proizlaze iz tog statusa. Naime, prijedlog strategije prepoznaje Hrvate u Inozemstvu, Hrvate u BiH i hrvatske manjine u europskim zemljama.

Hrvati u Crnoj Gori, odnosno Boki kotorskoj, čine stanovnici koji su svoju sudbinu vezivali za političku sudbinu Dalmacije, od koje su, stvaranjem države Srba, Hrvata i Slovenaca, razdvojeni tada uspostavljenim granicama. Dakle, oni su autohtono stanovništvo sa višestoljetnom kulturom, tradicijom i baštinici bogatog materijalnog i nematerijalnog kulturnog naslijeđa. Odatle proističu posebnosti ove u odnosu na druge nacionalne zajednice Hrvata. Kako očuvati bogato kulturno naslijeđe, kako razvijati svijest o kulturnom identitetu, među Hrvatima u Crnoj Gori, čiji se broj smanjuje, posebice od 1961. godine. Zbog svega toga tražili smo da se status Hrvata u Crnoj Gori izjednači sa statusom Hrvata u BiH.“ Nažalost ovaj prijedlog Povjerenstvo nije prihvatilo i Vlada je usvojila tekst strategije i dostavila ga Saboru na usvajanje.

*U DONJOJ LASTVI PO DRUGI PUT
ORGANIZIRANA FEŠTA OD ROGAČA
KOJA JE POSTALA TRADICIONALNA*

Fešta od rogača 2011

Rogač je specifična biljka. Pominje se još u Bibliji. Njome se hranio sv. Ivan Krstitelj, pa se zato plod rogača zove i "Kruh svetog Ivana". U Novom zavjetu rogač je prisutan u priči o Bludnom sinu.

Piše:

Adrijan VUKSANOVIĆ

U organizaciji Hrvatske krovne zajednice u Donjoj Lastvi je 30. srpnja, održana druga po redu "Fešta od rogača". Posjetitelji su imali prigodu degustirati razne delicije od rogača, kao i rakiju od plodova ove drevne mediteranske biljke. Vrijedne domaćice iz Donje Lastve, Tivta, Prčanja, zaslužile su pohvale za spremne specijalitete koje su mirisom i okusom mamile brojne turiste i posjetitelje.

Za dobro raspoloženje brojnih gostiju pobrinule su se mažoretkice Modnog kluba "Modest", Pjevačko društvo "Vazda mlađi", a prava poslastica za ljubitelje klapskog zvuka bio je nastup klape "Kumpanji" sa otoka Korčule. Nema sumnje ova manifestacija je dodatno obogatila turističku ponudu Tivta.

Pored velikog broja posjetitelja ovoj manifestaciji nazočili su i visoki djelatnici iz političkog i kulturnog života. Među njima bili su konzulica prvog razreda Republike Hrvatske u Kotoru Katja Žarnić, zastupnica Hrvat-

ske građanske inicijative u Parlamentu Crne Gore Ljerka Dragičević, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća Crne Gore Miroslav Franović, predsjednica Hrvatske građanske inicijative Marija Vučinović, dopredsjednik Općine Tivat Ilija Janović, lastovski župnik don Dejan Turza i brojni drugi. Najzaslužniji za održavanje Fešte od rogača su Ministarstvo vanjskih poslova Republike Hrvatske, Općina Tivat, Turistička organizacija Tivta, kompanija "13. jul-Plantaže", dok je medijski sponzor bio Radio Dux.

Rogač je specifična biljka. Pominje se još u Bibliji. Njome se hranio sv. Ivan Krstitelj, pa se zato plod rogača zove i "Kruh svetog Ivana". U Novom zavjetu rogač je prisutan u priči o Bludnom sinu. Sjemenke rogača u antičko vrijeme služile su kao jedinica za mjeru kod vaganja zlata. Naime, sjemenke rogača, bez obzira na veličinu i uvijete čuvanja, uvijek imaju jednaku masu od 0,18 grama pa je nekada služio kao ekvivalent za karat zlata. Na grčkom jeziku zrno rogača se zove "ke-ration". Taj naziv se rabi i da-

Stablo rogača na lastovskoj rivi Posebnom odlukom Općine Tivat stavljen je pod zaštitu. Zasadi-la ga je, davne 1886. godine Nina Stjepčević pred udaju i put za Ameriku. Napuštajući rodnu grudu željela je ostaviti onima koji ostaju i onima koji dolaze trajan dar. I evo, do danas lastovski rogač nesebično nudi svoj hlad fureštima i mještanima. Mnoge se uspomene čuvaju u njegovoj sjeni, od sjetnih uzdaha za prošlim ljubavima do nezaboravnih trenutaka obasjanih mjesečino uz neizbježne čakule. Svi imaju svoju priču o tom stablu koje ši-ri svoju krošnju kao dobronamjernik ruke i nesebično grli one koji mu dolaze.

10. 6. 2011.
SURADNJA HGDCG - HTV

Na zamolbu redakcije dokumentarnog programa HTV-a, gospodina Željka Rogušića, angažirali smo se na istraživanju povijesti obitelji dr. Galvanija u Kotoru i dali svoj doprinos snimanju serijala o Milenku Smoje, tvorcu *Malog mista* i njegovim ličnostima. Lik dr Luidija inspiriran je likom dr Galvanija, koji je živio, radio i umro u Kotoru.

13. 6. 2011.
FINANCIRANJE
CIVILNOG SEKTORA

U prijedlogu Zakona o nevladinim organizacijama predviđeno je povećanje postotka izdvajanja iz budžeta Crne Gore za financiranje NVO. Ovaj će prijedlog biti predmetom rasprava na sjednici Savjeta za suradnju s Vladom Crne Gore. HGDCG, kao član mreže NVO-a, podržalo je ovaj prijedlog i obavjestilo CRNVO.

14. 6. 2011.
MANJINSKI JEZICI U CRNOJ GORI

Crna Gora je 2006. godine ratificirala europsku Konvenciju za manjinske jezike Savjeta Europe. Svake tri godine priprema se izvješće Savjetu Europe o situaciji u domeni regionalnih i manjinskih jezika u Crnoj Gori. Komisija Komiteta eksperata na čelu s Dieterom W. Halwachsom, vodila je razgovore u Podgorici o stanju u ovoj oblasti. Ispred HGDCG-a razgovorima su prisustvovala Diana Milošević i Tijana Petrović, koje su upoznale Komisiju o primjeni regulativa iz Zakona o manjinskim pravima i slobodama te dostavile naše primjedbe u svezi (ne)upotrebe jezika u obrazovnim institucijama i lokalnim samoupravama.

16. 6. 2011.
SASTANAK UPRAVNOG ODBORA

Na XXIII. sjednici Upravnog odbora razmatrani su materijali za predstojeću Izbornu skupštinu Društva: Izvješće o radu i financij-

skom poslovanju u 2010. godini, planu rada i planu financija za 2011. godinu, kao i listu kandidata za članove Upravnog i Nadzornog odbora. Materijali su proslijeđeni Savjetu na usvajanje.

16. 6. 2011.
PROSLAVA DANA DRŽAVNOSTI
REPUBLIKE HRVATSKE U
PODGORICI

Povodom Dana državnosti Republike Hrvatske (25. lipnja), Veleposlanik Republike Hrvatske, dr. sc. Petar Turčinović priredio je u restoranu Plavnica, prijem za državne zvaničnike, diplomatski kor, crkvene veledostojnike, kao i za brojne ličnosti javnog i kulturnog života.

Himne država Crne Gore i Hrvatske otpjevala je mlada crnogorska operska diva Milica Rajičević, koja se usavršavala u Hrvatskoj, a koju je stipendiralo Hrvatsko veleposlanstvo iz Crne Gore.

Odu radosti, himnu EU, izveli su dvoje glazbenika. Veleposlanik Petar Turčinović podsjetio je da glazbenici "simboliziraju i demonstiraju da naše zemlje mogu uspješno surađivati. Hrvatska je nakon šestogodišnjih pregovora na vratima Europske unije i pomoći će Crnoj Gori na putu euro- atlantskih integracija."

Hrvatsko veleposlanstvo svake godine povodom Dana državnosti predstavi po jednu svoju županiju. Ovaj je put predstavljena Primorsko-goranska županija svojim poznatim autohtonim vinima i gastronomskim delicijama.

U vrlo zanimljivom performansu nastupili su klapa *Nevera*, harmonikaši, riječke plivačice sinkroniziranog plivanja, a župan Primorsko-goranske županije, Zlatko Komadina, predstavio je Županiju na simboličan način, te poklonio veleposlaniku Turčinoviću šampanjac od žlahtine □ autohtone sorte bijelog grožđa, koji je sazrio ispod mora u Kvarnerskom zaljevu.

Veleposlanstvo Republike Hrvatske ne samo da je obilježilo dvadesetogodišnji jubilej državnosti, već je i uspješno prezentiralo brojnim uzvanicima svoju državu i njezinu turističku, prirodnu, kulturnu, gastronomsku i gospodarsku ponudu. Na prijem su pozvani i predstavnici HGDCG-a.

18. 6. 2011. SASTANAK SAVJETA HGDCG-a

Na sastanku Savjeta koji je održan u prostorijama hotela *Splendid*, prije početka svečane sjednice Skupštine, usvojeni su materijali za Izbornu skupštinu uz manje korekcije i dopune plana rada za 2011. Godinu. Lista kandidata za novi Upravni odbor dopunjena je predstavnikom iz podružnice Bar.

18. 6. 2011. JUBILARNA SKUPŠTINA

Povodom obilježavanja *Jubileja - 10 godina rada i gradnje mostova povjerenja, suradnje i*

prijateljstva između Crne Gore i Republike Hrvatske, održana je svečana sjednica Skupštine Društva u kongresnoj dvorani hotela *Splendid* u Bečićima, kojoj je prisustvovao veliki broj gostiju iz Hrvatske i Crne Gore te članovi svih podružnica Društva. Uručena su specijalna priznanja pojedincima i institucijama, a u programu su sudjelovale klapa *Kumpanji* s otoka Korčule i *Bisernice Boke* iz Kotora, uz sudjelovanje glazbenika Sebastijana Vukosavića na gitari.

19. 6. 2011. KNJIŽEVNICI IZ MOSTARA

Delegacija Društva hrvatskih književnika Herceg Bosne, koju je predvodila Marina Kljažić - Radić, predsjednica, posjetila je naše Društvo, te u razgovoru s Tripom Schubertom, tajnikom, upoznala se s radom Društva, osobito s izdavačkom djelatnošću. Razgovaralo se i o budućoj suradnji. Razmijenjeni su prigodni pokloni.

19. 6. 2011. EKONFUZIJA

U Centru savremene umjetnosti Crne Gore otvorena je izložba fotografija pod nazivom

Ekonfuzija, autora dr. Petra Turčinovića, veleposlanika Republike Hrvatske u Crnoj Gori. Pozvani smo na otvorenje, a ispred Društva prisustvovali su predstavnici podružnice Podgorica.

22. 6. 2011. POSJETA LJEKARA

Prof. dr. Željko Metelko iz Zvoda za dijabetes u Zagrebu, s kolegama dr. Miloradom Vilendečićem - neurokirurgom KB *Dubrava* te ing. Franom Marušićem - vlasnikom tvrtke *Tehn-zavod Marušić*, posjetili su naše društvo i u razgovoru s dr. Ivanom Ilićem i Tripom Schubertom obećali nastavak suradnje u organiziranju medicinskih skupova, kao što je 2005. godine organiziran skup o dijabetesu u Kotoru, kojega je predvodio dr. Metelko. Ing. Marušić je obećao financijsku potporu za realiziranje izdavačke djelatnosti.

23. 6. 2011. PROSLAVA DANA DRŽAVNOSTI HRVATSKE U KOTORU

Ovogodišnja proslava bila je u ozračju dva-

desete obljetnice hrvatske neovisnosti i nedavno završenih pregovora Republike Hrvatske za pristupanje u članstvo Europske unije. Tim je povodom služena sv. misa za Domovinu u katedrali sv. Tripuna. Sveto euharistijsko slavlje predvodio je mons. Ilija Janjić, biskup kotorski, uz koncelebraciju velikog broja svećenika. Biskup je izrazio zadovoljstvo velikim brojem vjernika, koji su do posljednjeg mjesta ispunili kotorsku katedralu. Na završetku mi-

snog slavlja svi su jednodušno, i svećenici za oltarom i Božji puk, zajedno s Katedralnim zborom sv. Tripuna otpjevali skladbu *Bože, čuvaj Hrvatsku*.

Po završetku svetog misnog slavlja, vjernici su se iz katedrale zaputili terasi hotela *Cattaro*, gdje je generalni konzul Republike Hrvatske u Kotoru, Božo Vodopija, priredio prijem za veliki broj uzvanika. Svečani mimohod, na čijem čelu su bile zastave Republike Hrvatske, Crne Gore i Europske unije, uveličao je nastup Glazbeno-prosvjetnog društva Tivat, mažoretki *Modest* iz Tivta i kulturne udruge *Žutopas* iz Visočana i Smokovljana. Među brojnim gostima bili su visoki djelatnici iz kulturnog, vjerskog i političkog života. Nakon intoniranja državnih himni Crne Gore i Hrvatske, gospo-

din Vodopija je izrazio zadovoljstvo postignutim rezultatima u kulturnoj i gospodarstvenoj, kao i u drugim vidovima suradnje, između Hrvatske i Crne Gore. Pozdravnu riječ uputio je i župan Dubrovačko-neretvanske županije, Nikola Dobroslavić. On je izrazio želju za brzim napretkom susjeda u europske integracije, pri čemu će oni imati punu podršku Republike Hrvatske. Program je nastavljen uz nastup klape *Moderato cantabile*, kao i muške klape *Jadran*, dok je kulturna udruga *Žutopas* izvela pučku svadbu i kolo Linđo, najpopularniji tradicionalni ples Dubrovnika i okolice. Prijemu je prisustvovao i veliki broj članova HGDCG-a svih Podružnica.

24. 6. 2011. PROSLAVA DANA DRŽAVNOSTI HRVATSKE U DUBROVAČKO- NERETVANSKOJ ŽUPANIJI

Nikola Dobroslavić, župan Dubrovačko-neretvanske Županije, upriličio je prijem povodom Dana državnosti u palači *Sponza* u Dubrovniku, na koji je pozvan predstavnik našeg društva. Prijemu je prisustvovao Kruno Težak, povjerenik HGDCG-a za Hrvatsku.

26. 6. 2011. DAN BOKELJSKE MORNARICE 809

Povodom Dana Bokeljske mornarice 809,

održana je 25. lipnja svečana akademija u dvorani crkve sv. Duha, glazbene škole *Vida Matjan*, posvećena izdavanju Zbornika radova s međunarodnog skupa povodom proslave 1200. godišnjice dolaska moći sv. Tripuna u Kotor i postojanja Bokeljske mornarice, kao i tiskanja monografskog izdanja *Katedrala sv. Tripuna u Kotoru*, autorica prof. dr Milke Čanak i mr Zorice Čubrović.

Na Dan Bokeljke mornarice 809, 26. lipnja, upriličena je tradicionalna predaja zastave od strane gradonačelnice Marije Maje Čatović, ispred zgrade Općine i predaja ključeva Grada ispred gradskih vrata. Admiral Miloš Milošević izvršio je smotru glavnog odreda podružnica Kotor, Tivat i Herceg Novi, nakon čega je odigrano kolo Bokeljke mornarice.

27. 6. 2011. IZBORNA SKUPŠTINA

X. godišnja skupština HGDCG-a, koja je bila izborna skupština, održana je u dvorani kina *Boka* u Kotoru. Skupštini je prisustvovalo 68 izabranih delegata, koje su delegirale Podružnice. Usvojeno je izvješće o radu Društva i financijskom poslovanju u 2010. godini, plan rada i financijski plan za 2011. godinu te je izabran novi Upravni i Nadzorni odbor.

30. 6. 2011.

TRANSPARENTNOST RADA NVO-a

Centar za razvoj nevaladinih organizacija priprema publikaciju „Godišnjeg financijskog izvještaja organizacija civilnog društva u Crnoj Gori za 2010. godinu“ u suradnji s TACSO projektom - tehnička podrška organizacijama civilnog društva na zapadnom Balkanu i u Turskoj.

HGDCG dobilo je poziv za sudjelovanje u izradi ove publikacije. Dostavljeni su im relevantni podaci o financijskom poslovanju Društva, čime smo doprinijeli transparentnosti rada civilnog društva u Crnoj Gori.

7. 2011.

PRIJEM KOD BANDIĆA

Povodom nedavno održane skupštine 10. jubileja Hrvatskoga građanskog društva Crne Gore – Kotor u Bečićima kod Budve, na kojoj je gradonačelniku grada Zagreba, Milanu Bandiću, dodijeljena Plaketa za doprinos razvoju i

afirmaciji Društva, te na kojoj on zbog službenih obveza nije prisustvovao, gradsku je Upravu posjetio Tripo Schubert, Tajnik Društva.

Osim što je gradonačelniku uručio Plaketu, uručena su mu i dva monografska izdanja *Društva Pomorstvo Boke kotorske XIX. vijeka* i *Slikom u prošlost*. Na susretu u Bijelom salonu, razgovarali su, između ostalog, i o mogućnostima nastavka uspješne suradnje grada Zagreba i Društva na obostrano zadovoljstvo.

7. 2011.

DODJELA ODLIKOVANJA

Na prijedlog Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske, a uz potporu Zajednice udruga hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rata, predsjednik Hrvatske Ivo Josipović, prigodom Dana državnosti, odlikovao je Tripu Schuberta, tajnika Hrvatskoga građanskog društva Crne Gore ordenom *Reda hrvatskog pletera*.

Red hrvatskog pletera dodjeljuje se hrvatskim i stranim državljanima za osobiti doprinos razvitku i ugledu Republike Hrvatske i dobrobiti njezinih građana, a u ovom slučaju i za osobiti i izniman doprinos u razvoju dobrosusjedskih odnosa, vraćanju međusobnog povjerenja i približavanja kulturnih vrijednosti između Republike Hrvatske i Crne Gore.

4. 7. 2011.

NOVI UPRAVNI ODBOR

Održana je konstitutivna sjednica novoiza-

branog Upravnog odbora na kojoj su svi izabrani članovi potvrdili svoje članstvo u Upravnom odboru. Izabran je predsjednik UO-a, koji je u isto vrijeme i predsjednik Društva. To je MIRKO VIČEVIĆ, zaslužni sportaš Crne Gore. Za tajnika Društva izabrana je DANIJELA VULOVIĆ, direktorica tvrtke Adriamar.

7. 7. 2011. PRIJEM KOD MILA ĐUKANOVIĆA

Povodom 10. obljetnice HGDCG-a dodijeljena su specijalna priznanja pojedincima i institucijama na svečanoj skupštini održanoj 18. 6. u hotelu *Splendid*. Zbog nemogućnosti prisustvovanja skupštini, delegacija HGDCG-a u sastavu Mirko Vičević, predsjednik i Tripo Schubert, član Upravnog odbora, uručili su Đukanoviću Plaketu za doprinos i afirmaciji Društva. Tom prigodom uručena su mu i monografska izdanja iz bogate izdavačke djelatnosti, koja su tiskana u ovoj godini.

„Crna Gora je ponosna na tradiciju skladnih međunacionalnih i multikulturalnih odnosa. Moram podsjetiti na izuzetno značajan dopri-

nos manjinskih naroda kako obnovi crnogorske državnosti, tako i njenom evropskom napretku.“ - istaknuo je Đukanović.

Vičević i Schubert podsjetili su na značajne rezultate koje je Društvo postiglo u proteklom razdoblju u kulturi, stvaralaštvu i ukupnim aktivnostima na afirmaciji hrvatske manjine u Crnoj Gori.

10. 7. 2011. DUBROVAČKE LJETNE IGRE

62. dubrovačke ljetne igre otvorene su 10. 7. 2011. godine. Na poziv Festivalskog odbora, ceremoniji svečanog otvaranja prisustvovala je i delegacija HGDCG-a u sastavu Mirko Vičević, predsjednik, Poly Gjurgjević član UO-a i Krunoslav Težak, povjerenik za Hrvatsku. Otvaranju je prisustvovao Predsjednik Filip Vujanović, te Branislav Mićunović, Ministar kulture Crne Gore. Ljetne igre završavaju 25. kolovoza.

12. 7. 2011. SJEDNICA UPRAVNOG ODBORA

Održana je prva radna sjednica Upravnog odbora na kojoj se raspravljalo o planu aktivnosti Društva do kraja godine i o zaduženju članova Upravnog odbora. Oblast kulturnih manifestacija obnašat će Ljerka Sindik i Andrea Marić, a za rad s mladima zaduženi su Poly Gjurgjević i Diana Milošević. O izdavačkoj djelatnosti i financijama brinut će Tripo Schubert.

S obzirom na to da je Iva Janković zbog nepredviđenih novih obveza tražila razrješenje, za člana Upravnog odbora, u skladu sa zakonskom regulativom iz Statuta Društva, kooptirana je Diana Milošević, koja je na izornoj listi bila na osmoj poziciji.

19. 7. 2011. SASTANAK UREĐIVAČKOG ODBORA

Održan je redovni sastanak Uređivačkog odbora *Hrvatskog glasnika*, na kojemu se analizirao posljednji broj i izvršio izbor tema za sljedeći broj, koji bi trebao izaći iz tiska do 15. kolovoza.

DOPUNSKA ŠKOLA HRVATSKOG JEZIKA

Literarni natječaj HMI “Zlatna ribica”

Domenika osvojila prvo mjesto u svojoj dobnoj skupini pjesmom „Mi dijelimo isto nebo“.

Priredila:
Marina BASTAŠIĆ, prof.

Domenika Krasan polaznica je Hrvatske dopunske škole u Tivtu.

Tradicionalno je sudionica literarnoga natječaja „Zlatna ribica“, koji se održava u sklopu Hrvatske matice iseljenika. Natječaj je otvoren za sve polaznike Hrvatske dopunske nastave, širom svijeta gdje se nastava i odvija. Ove je godine, u iznimno jakoj konkurenciji, od 682 prispjela rada u 17 zemalja, Domenika osvojila prvo mjesto u svojoj dobnoj skupini pjesmom „Mi dijelimo isto nebo“.

Draga Domeniko, od srca ti čestitamo i želimo mnogo uspjeha u daljnjem pisanju!

Mi dijelimo isto nebo

Gledam:
nije mi jasno □ zar me mrziš?
Shvati: nije mi svejedno!
Razmišljam:
što je to što me čini drugačijom od tebe?
Zbog čega skrećeš pogled,
zbog čega prelaziš na drugu stranu ulice,
a hodamo ispod istog neba?
Izgledam li lošije ili
je pogrešno to što volim, i ne znam
drugačije nego voljeti?
Tražim samo jedan mali znak □
da barem pokušaš shvatiti da dijelimo isto
nebo,
udišemo isti zrak!
Pogledaj što nam mržnja čini!
Ne donosi nam ništa dobro.
Pružam ti ruku...
Molim te: obuj na tren moje cipele.
Osjećaš li: udobne su kao i tvoje,
čak imamo istu veličinu noge.
Odvoji sekundu i pogledaj mojim očima:
zasigurno ćeš vidjeti ovo isto sunce
što nas grije svojim osmijehom!
Nemoj brojiti poglede prezira.
Prezir je suviše težak da bismo ga mi
nosili na našim leđima!
Molim te za tračak ljubavi.
Ja ne uzimam ništa do ruke mira.
Ne tražim ništa više do tvog iskrenog
osmijeha.
Mi to možemo □ dijeliti isto nebo,
dom bez predrasuda!
Domenika Krasan, 16 god., 1. srednje
Srednja mješovita škola „Mladost“, Tivat, Cr-
na Gora

KOTORSKE BOTUNADE

Mišja posla

Piše:
Vlasta Mandić

Miš Gricko: Kad se vratim doma ni žena ni djeca mi neće vjerovati da ništa, ama baš ništa nisam ulovio. Kažem ja mojoj Mici : nije ti ovo više grad kao nekada. Svi portuni, konobe, magazini su bili puni umidece, mufe, puni pobacanih trulih šufadina, kredenaca, stare robe. U konobu bi visio i po koji pršut oli panceta. A šufiti i podovi od dasaka, od svakoga pjana - milina. Daske rasušene, ima lufta da se lijepo provučeš, pa svako veče, kada gospoda odu leć, kužina je naša. Sve prebižigamo, omirišemo, oližemo i po-

čne prava gozba. Svašta si tu mogao nać. Bilo je i za nas miševe i za kotorske mačke. Nismo se nikad svađali. Nije bilo konflikta interesa, svako je znao svoj rejon. Za pravo reć jedino su problem pravile mačke pri-došlice ili one ostavljene u neku kaniželu. Brzo bi se i one izbirikale i sve bi bilo pod livio. Pitate se oklen ta mišo-mačkovska idila? Pa lijepo. Potla vjekovnog suživota i iskustva dogovorili smo brat-sku podijelu na rejone. Ako mogu ljudi, a što ne možemo i mi mišonje! Mačke vladaju ulicama, a mi podzemljem, oli u našem predmetu - podmorcjem. Mačke ko mačke, umilne, mazne, furbaste, svakome se podvuku pod kožu. Na svaki trg se šepure, protežu, spavaju i perfin, jedu a la kart. ima izluđenih pa im kupuju ribu na peškariju, a ne manjkaju ni druge gulozece – sve prineseno na gvantijeru. A turisti, oni su najgori. Pored svake će se zaustaviti. Onda počne tepanje, glađenje mic, mic, hrane ih, pričaju sa njima na sve jezike, len-

travaju ih i čine još koje-kakve monade. A one, kao prave kokotine, trepeću očima, predu, rastežu se- kao nije njima lak život u Kotor. Od turista kotorska čeljad ih ne može ni krivo pogledat, a kamoli fuknut nogom. Za pravo reć, toliko su se ulijenile i uzgospodile, da im mi, kotorske mišonje, više nismo po ukusu. Nekako smo im žilavi, puno dlakavi i gadljivi. Oli nam je lako, a mora se živjet. I nas je okrpila ova globalna kriza. Sami se moramo mučit kako da preživimo. Nama ništa ne pada na gotovo.

Miš Muljo: Gricko, kako si prošo? Što si objesio repicu? Je li bilo što od ulova?

Miš Gricko: E, moj Muljo, objesio sam repicu i brke-ništa, ništa. Ne smijem Mici na oči izać. Tek su se izlegli mali i nemaju što za jest.

Miš Funjo: A što se toliko kotiš, kada nisi kapac za ulovit.

Gricko: Jezik pregrizo. Svega sam se odreko, jedino mi je sex ostao. A to nam je svima miševima u racu. Zato nas ima na mi-

lijarde po svima svjetskim bužama.

Funjo: Nego, ni ja nisam ništa ulovio, ni za na zub. Dobro si reko, nije ti to više onaj stari Kotor. Sve su kuće popravljene, sami beton i kamen. Ulice salizane kamenim pločama, sve izfugovano. Ne može nijanci ni mrav provući glavu. Late od smeta se svake dvije ure čiste, ulice metu, peru vodom. Ni mrvicu kruva da nađeš. Restorani, hoteli, kafići sijaju od luksuza i čistoće. Sva je hrana u frižidere, komore, predkomore, sanduke od leda. Uvali se unutra, mišji sine, ako si kapac!

Gricko: Moramo se nekako inženjat. Hm, hm što mislite o jednom malom štrajku upozorenja, oli štrajku glađu.

Žgembo: Ciu, ciu, mi smo najinteleigentnija živa bića. Pročitao sam da su nam 99% geni isti kao kod naših krvoloka tj. ljudi. Zato nas koriste za eksperimente svake sorte. Najelitniji kadar nam tamane.

Funjo: Žgembo, žbembavi. Nisi kapac se isat uz brodski konop, a kamoli što drugo pametno učinjet. Bolje ti je mučat, kada pametniji i stariji pričaju. Nego, đe sam ono stao...e, baš će se neko osvrnut na staro-kotorske miševe. Nismo ti mi pod zaštitom Uneska. Nikoga ti danas nije briga za tuđe muke. Svako svoju brigu glode.

Žgembo: Ni konopi nisu

više kao prije. Sada su tanki i od plastike, pa mi se kandže nemaju za što uvatit. Na vrh su stavili krug, kao štit, pa bi ja i tebe vidio kako bi se išao u brodsku gambužu.

Muljo: Ajde, ajde, nije sada ura za svađanje. E, moj mišiji narode, nije to baš tako. Ja sam po cijeli dan ispod kotorske Luže. Treba imat nos za snačiti se. Nije loše. Ima i spize. Riva je svaki dan puna brodova i jahti. Vazda neko, specijalno kada sam u noćnu stražu, baci koji bokunić od spize u more i eto ti za mene i moju famelju gozbe. Za pravo reć često nam i prisjedne jerbo bace i po malo ulja I nafte. Ali neka ih, ako ne smetaju inspektorima što bi meni smetali. Ali sam na viđeno mjesto. Skoro svaki drugi dan s broda siđe 2-3 hiljade inostranih turista. Ja ti se uzverem uz konop, pa se namjestim ispod skala i čujem novitade.

Žgembo: Lako je tebi kada si razvijen i imaš jaku pleča i miške.

Muljo: Ko ti je dao riječ da stalno upadaš. Ajde s mjesta u mišju rupu, neka te prvo mater nauči ponašanju, pa dođi kod mene na praksu. Uf, što me nervira ovi Žgembo, . i.. kako sam reko,..o yes... pa sam čuo da su u evropskom parlamentu donjeli zakon o zaštiti životinja. Čini mi se da i mi u životinjsku grupu spadamo. Odma se moramo organizovat za učinjet bo-

lji život mladima, a nama kao i do sada, pa kako bude. Možda će im u Evropu biti bolje.

Funjo: E, što ti je svijet-ski miš. Čim imaš informacije u šaku, bolje pjenjaš, računaš i koristi je velika.

Furbo: Velika Funjo, velika! Vengo, sazrelo je da Patrun sazove mišji zbor i da vidimo kako stvari stoje. Neka Mali Pićo pođe do Kaštila, do njegove jazbine i javi mu da su mišji delegati spremni. Njemu ne manjka ništa, ne izlazi iz jazbine, a sve mu stiže na gotovo. Rejon mu je dobar. Neka Mali Pićo uzme trumbetu i pozove ostale: Kunja, Žmerda, Fakina, Trapulu, Karonju i druge fetive mišje delegate. Došla je voda preko ušiju.

Ta, ta, ta, ta rata, ta, ta.... Slušajte i poslušajte, sve delegate kao i dobronamjerne simpatizere Mišjega zbora, Patrun kotorskog podzemlja I podmorja poziva na hitan sastanak koji će se održati sutra 30 jula prije cika zore tj. na uru i po, po ponoći. Mjesto sastanka kod ruševina groblja ispred Gurdića.....

Uf, nikad mira ni danju ni noću. Mali Pićo cijelo si podzemlje uznemirio. Ali gori ili će poplava? Nas mišice niko ne avizava, a?! Sastanak bez nas, neće moći Mali Pićo.

Mali Pićo: Svi su pozvani. Posebno se to odnosi na vas fetiva Kokolina..... jer vam je žbatula

dobra, a nemate dlaku na jeziku. Što će reći da ste konstruktivna.

Ciu,ciu, evo ga veliki patrun.... Kako je odebljao, jedva se gega.....Nakostriješio je brke bit će frke.... Neće ovo na dobro izać... Sklonite se da patrun prođe..
ciu,ccciu...Slugam vam se gos. Patrun

Patrun: Ko to pravi dnevni red bez mogega znanja i zvanja? Kojim dobrom!?

Furbo: Veliki i sjajni Patrun nije dobro već bi prije reko da je zlo. Okupili smo se da nađemo izlaz iz krize u koju smo se našli ne svojom krivicom. Zbog ljudske globalno-ekonomske krize svakim danom sve više siromašimo i skoro smo došli do prosjačkog štapa. A, bome, nije nam u racu baš da prosimo već da našim mišjim radom, kako nas je bog stvorio, otimamo sve na što nađemo. Prazni su nam drobovi, a i gubimo mišije dostojanstvo, miša mu kokota. Slabi smo uzor za podmladak. Izgubit će njuh, sluh, brzinu,reflekse za lov-postat će degenasti, uf,uf. Kakva li ih budućnost čeka? Što razni otrovi, što nemanština, što mačke – potamaniti će ih, a da nisu život omirisali.

Tajkon: Sjajni Patrun, s vašom dozvolom bih uzeo riječ.

Patrun: Samo ako je što pametno!

Tajkon: Tačno je da smo sve po Kotoru oglo-

đali. Kakve koristi od izležavanja po jazbinama i kukanja “biće bolje”. Trebaju nam nova polja rada, trebaju nam informacije. Svima je poznato da me već sedam dana nema u rejonu. Će sam bio,a!?

Trapula: Tebi se puta nikad nezna, a polja rada su ti sumnjiva i mnogo smrdljiva. Jazbina ti je do vrha puna hrane. Imaš i za treću generaciju.

Tajkon: Ko radi taj i ima. Ne samo što ima nego mu se mozak širi, oči bistre i kanđe oštre. Slušate li radio Kanižela? Kako ko,a? Pošto ste nazadni niste mogli čut da se na domak naših jazbina otvorio novi rudnik pun blaga. U njemu ima izobilja za sve nas bokeške mišionje i to dugoročno.

Patrun: Dobra vijest , daj malo detalja.

Tajkon: Svima je znano da nedaleko od Gurdića teče rijeka. Ima vrlo čudnu čud. Zimi je goropadna , valja drvlje i kamenje, a ljeti utihne, presuši jedva dahće. Sada, na našu sreću, sasvim je presušila, pa je izašla na viđelo sva škifeca, šporkeca od ljudskoga roda. Lično sam pošao, vođen informacijom, na lice mjesta i uvjerio se u dramatično stanje- smrdi na sve strane tj. miriše na sve strane. Rijeka je puna žmerda, kamenja, šiblja, žica, kablova, šporeta, svakojakog otpada. Na našu sreću ispod mo-

sta su položili ogromnu cijev, zovu ga kolektor, pa para kao brana. S tim kolektorom odvođe našu provištu daleko na otvoreno more. Fala njemu sva šporkeca stoji u korito od rijeke. Od ljetnje kaldaje na površinu je isplutao skorup i prosto nas mami- dođite, dođite. Koliko blaga ispred nosa, a vi kukate. Sekirate Patruna mjesto da sami nešto uradite. Čak su i cipoli navalili jer im je dobra paša.

Patrun: Tajkone, čudna mi je tvoja priča. Kako to da usred ljetne sezone nikome ne smrdi taj skorup, na koji nas ti mamiš, ko zna iz kojega tebi znanog razloga. Da nije opet po srijedi neka tvoja špekulacija? Čuo si što Muljo priča. Svaki dan u Kotor dođe i prođe 2-3000 hiljade turista. Ne vjerujem da njima ne smrdi? To bi bila ljudska bruka! Sumnjivo mi je to sve!

Funjo: Dok naš Patrun misli I sumnja, navalite ,mišji narode. Naš Tajkon ima dobar nos za biznis, ja mu sve vjerujem i već trčim na Šuranj. Može panut kiša i sve ponjet u more..... Juriš,navalite mišionje....ne gurajte se ... odgristi ću ti rep ... ccci,ci...žene i djeca prvi...ugušit će te mi mladunče.... Kokolina , pušti šminku i frizuru , gledaj o čega živišFunjo, svaka ti je na mjesto..ciju, ciju, ci....

GRACIJA BILAFER, KAPETAN DUKE PLOVIDBE

Vizionar zadarskog pomorstva

Rođen u Strpu (Boka Kotorska) 6. lipnja 1899. Pučku školu pohađao je u rodnom mjestu a srednju pomorsku školu - nautiku u Kotoru i Dubrovniku.

Piše :
Darko GULIN, Šibenik

Školu je završio 1917. a krajem godine poslan je na šestomjesečni tečaj za pričuvene poručnike korvete Carske i kraljevske ratne mornarice Austro-Ugarske. Nakon položenog ispita raspoređen je 1. lipnja 1918. u Lagunsku flotilu, tj. u mornaričku pješačku bojnu (Trst). Zapovjedništvo Lagunske flotile bilo je sastavni dio austrougarske vojske na Soči.

Poslije toga službuje na pomoćnim brodovima, tegljačima, putničkim brodovima i pomoćnim topovnjačama, koje zbog haranja španjolske gripe često mijenja. Obavlja dužnost vojnog zapovjednika na brodovima Stefania, San Giusto i

Nibbio. Brodovi kojima je zapovijedao uglavnom su vozili na relaciji Trst-Gradež-Lignano-Bovazana-Piave Vecchia-Tagliamento. Prevozili su vojnu opremu i ljudstvo, a ponekad su teglili ili pratili druge brodove.

U rujnu 1918. političke prilike u Carevini se pogoršavaju. Izmijenjene su note između Austro-Ugarske i Antante. Slavonski narodi, prihvaćajući Wilsonove principe, kreću u borbu za odcijepljenje od Carstva.

Dana 6. listopada 1918. u Zagrebu je osnovano Narodno vijeće kao jedino predstavničko tijelo svih Slovenaca, Hrvata i Srba s teritorija Austro-Ugarske.

Car Karlo 15. listopada 1918. proklamira manifest u

kojem jamči da će Austro-Ugarska postati savezna država u kojoj će svi narodi na svojoj teritoriji imati svoju nacionalnu državu.

Narodno vijeće u Zagrebu 19. listopada 1918. odbija carski manifest i proglašava svoju deklaraciju da preuzima političku vlast na osnovi povjerenja naroda.

Poručnik korvete Gracija Bilafér, tada na dužnosti inspektorskog časnika, 27. listopada 1918. oslobađa sve ratne zarobljenike u tršćanskoj luci (Srbe i Ruse), koji su tu radili kao lučki radnici, i naoružava ih oružjem iz skladišta flotile.

O svom postupku izvješćuje Pokrajinsko narodno vijeće u Trstu i stavlja mu se na raspolaganje s pedesetak naoružanih ljudi za održavanje reda.

Po preporukama Otokara Ribarža, predsjednika Pokrajinskog narodnog vijeća Trsta, poručnik Bilafer popunio je i organizirao posadu na brodovima na kojima je prije plovio. Kako naoružani brod Frankopan nije imao zapovjednika, Gracija Bilafer preuzima zapovjedništvo nad njim.

Vrhovno zapovjedništvo austrougarske vojske obratilo se 29. listopada 1918. Vrhovnom savezničkom zapovjedništvu s prijedlogom za primirje i obustavu neprijateljstva. Toga dana Narodno vijeće u Zagrebu proglasilo se vladom novoo-

Konvoj od četiri broda (Frankopan, Stefania, San Giusto, Nibbio), s oko 250 ljudi (članova posade i putnika) isplovio uvečer 29. listopada 1918. U pravcu Rijeke, gdje se poručnik Bilafer prijavio Narodnom vijeću, kojemu su posade brodova položile prisegu.

Naoružani brod Frankopan pod hrvatskom zastavom nazočio je dočeku savezničke flote u Rijeci.

Nažalost, uz odobravanje saveznika, talijanska vojska okupirala je Rijeku pa je 18. studenoga 1918. po pomorskom ceremonijalu s krmene

jom Nonveiller, učiteljicom iz Dubrovnika. Obitelj već sljedeće godine seli u Šibenik gdje se kapetan Bilafer zapošljava u Lučkoj kapetaniji. U Šibeniku im se rađaju dvije kćerke, Nada i Vjera.

Za vrijeme dolaska britanskog kralja Eduarda VIII. u Šibenik, 1936., kao dobar poznavalac engleskog jezika, kapetan Bilafer bio je u odboru za doček.

Uoči rata na ovim prostorima 1941., Gracija Bilafer obavlja dužnost lučkog kapetana u Šibeniku. U ožujku 1941. mobiliziran je u vojarnu-skladište Minerska u kanalu sv. Ante

snovane Države Slovenaca, Hrvata i Srba (Države SHS).

Čuvši za to, poručnik Bilafer, po pomorskom ceremonijalu, skida s krmene katarke zastavu austrougarske ratne mornarice i podiže hrvatsku zastavu. Na krmeni jarbol podiže i slovensku a na pramčani jarbol srpsku zastavu.

Bio je to prvi brod u Trstu koji je izvjesio hrvatsku zastavu.

katarke naoružanog broda Frankopan spuštenu hrvatsku zastavu a na njeno mjesto podignuta talijanska.

Bilafer je napustio Rijeku i 1919. godine prelazi iz ratne mornarice u trgovačku, u kojoj plovi nekoliko godina, a zatim se zapošljava kao predavač nautičke grupe predmeta na Pomorskoj akademiji u Dubrovniku.

Godine 1928. ženi se s Mari-

kom kod Šibenika i za sve vrijeme rata surađuje s pripadnicima antifašističkog pokreta.

Poslije Drugog svjetskog rata, u studenome 1946., obitelj Bilafer seli trabakulom iz Šibenika u Zadar i zapošljava se u Lučku kapetaniju.

1950. godine kapetan Bilafer službeno odlazi u mirovinu.

No, to je početak njegovog velikog rada u pomorstvu Zadra i Hrvatske.

Jedan je od osnivača Jugoslavenske tankerske plovidbe u Zadru. Sudjeluje u izradi njenog investicijskog programa. Dana 26. prosinca 1955. imenovan je stručnim predstavnikom tvrtke prilikom preuzimanja prvih brodova (tanke-
ra), Jajce i Lendava.

Bio je dugogodišnji tajnik zadarskog ogranka Društva za unapređenje i izgradnju zadarske pomorske privrede.

Jedan je od osnivača Pomorske škole u Zadru i predavač stručnih predmeta u njoj. Također je osnovao i vodio havarijsku službu osiguranja, a osam godina vodio je i područni ured Jugoregistra u Zadru.

Bio je dugogodišnji član savjeta Kotara Zadar i član potkomisije Izvršnog vijeća Sabora Narodne Republike Hrvatske (vlade) za pomorski promet i privredu.

Kapetan Gracija Bilafer umro je 30. listopada 1981. u Zadru i tamo je pokopan.

Na sprovodu ovom velikanu zadarskog pomorstva, okupio se, unatoč nepovoljnim vremenskim uvjetima, velik broj građana. Ljes su nosili pomorski časnici odavši tako priznanje tihom i skromnom čovjeku velikih ideja i velike upornosti u njihovom ostvarivanju.

Obitelj kapetana Gracije Bilafera, njegove kćerke Nada i Vjera, unučad i praunučad i danas živi u Zadru.

Izvori i literatura:

Hrvatski biografski leksikon, Zagreb 1983.

Pomorski zbornik, Zadar 1967.

Bilafer Jurin Nada, umirovljena liječnica, Zadar

Parobrod Frankopan

Sagrađen je u Malom Lošinju 1908. za pomorsku tvrtku Austro-Croata iz Punta na otoku Krku.

Tehnički podaci o brodu:

dužina 37 m, širina 5,7 m, snaga stroja 350 KS, najveća brzina 12,3 čvora, nosivost 146 BRT i 46 NRT, putnika 350.

Godine 1916. mobiliziran je za potrebe ratne mornarice kao ophodni brod u Šibeniku, a od 1918. u Trstu (Lagunska flota) kao topovnjača. Bio je naoružan s dva brzometna topa od 47 mm.

Nakon što je kao ratni brod (topovnjača) pripao Italiji, kao putnički parobrod vraćen je Državi SHS, tj. pomorskoj tvrtci Jadranska plovidba – Sušak. Poslije Drugog svjetskog rata ime mu je promijenjeno u Lavsa a od 1947. nosi ime Krk. Sljedeće godine nailazi na minu (između Fažane i Brijuna) i biva znatno oštećen. Popravljen je pa obavlja prijevoz putnika u maloj obalnoj plovidbi za tvrtku Jadrolinija sve do 1961., kad je stavljen u raspremu. Sljedeće godine rashodovan je i izbrisan iz flotne liste.

Zamisli želju...

- Potrošački krediti
- Gotovinski krediti do **20.000€**
- Sprint krediti
- Krediti za kupovinu automobila
- Krediti za penzionere i studente
- Krediti za pomorce do **25.000€**
- Krediti za adaptaciju i izgradnju

Ovo nije magija, već...
FER KREDITI

HIPOTEKARNA BANKA

Vama posvećena

NAŠ DOM JE NAŠA BUDUĆNOST.

UZ PBZ STAMBENI KREDIT:

**AKCIJSKA KAMATNA STOPA, FIKSNA ZA PRVU GODINU,
JOŠ POVOLJNIJI UVJETI ODOBRENJA I KORIŠTENJA.
ZATO ŠTO ŽELIM OBLIKOVATI SVOJU BUDUĆNOST.**

Naš dom je naša budućnost uz pouzdanog partnera, jednu veliku banku koja u prateće djele sudine rjeđe jednostavno podržava kamatnu stopu na postojeći kredit. Iskoračite novu generaciju stambenih kredita uz akcijsku kamatu. Plaćate se prvi godinu, stalne kredita, uz kredite ugovorite do 21. sloboda 2011. Plaćate povoljni kredit za mlade do 40 godina uz kamatnu stopu 6,5% godišnje. Plaćate se prvi godinu stalne kredita (K2* 6,94%).

*K2 je promijenjen uz naposljednjem, naposljednjem naposljednjem

PRIVREDNA BANKA ZAGREB

Mislimo ispraved s Vama.

*PBZ
stambeni krediti*

POSREDOVANJE: INTESA [] SANJICLO

ZAGREB CROATIA

Ljubav
na prvi pogled

TURISTIČKA ZAJEDNICA GRADA ZAGREBA

tel. + 385 1 481 40 51, 481 40 52, 481 40 54, fax + 385 1 481 40 56

e-mail: info@zagreb-tourist.hr, www.zagreb-tourist.hr

Hrvatski glasnik

GLASILO HRVATA CRNE GORE

Časopis bez granica

Časopis Hrvatski glasnik, izdavača Hrvatskog građanskog društva, jedino je glasilo Hrvata Crne Gore. Bavi se temama važnim za život hrvatske zajednice u Crnoj Gori: političkim, gospodarskim, društvenim, kulturnim, povijesnim... ali je i u stalnoj misiji povezivanja dvaju država, Hrvatske i Crne Gore.

Distribuirana se u Crnoj Gori, a putem pretplate stiže u Hrvatsku, Europu, Australiju, SAD...

Otvoreni smo za suradnju, sugestije i dobronamjerne primjedbe.

Nastojimo da svaki sljedeći broj uradimo bolje i kvalitetnije, sa raznolikim i zanimljivim sadržajem.

Budite i dalje s nama, šaljite Vaše priloge, budite i Vi jedan od kreatora našeg i Vašeg lista!

Pretplatite se!

NARUDŽBENICA

Ovim neopozivo naručujem primjeraka "Hrvatskog glasnika"

Ime i prezime/naziv tvrtke

Ulica i broj

Grad

Poštanski broj

Država

Tel/fax

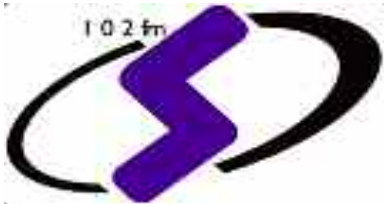
E-mail

Datum

Potpis/pečat

102 fm

**SKALA
RADIO
Kotor**

Nezavisni radio, Stari grad,
Trg od oružja, 85330 Kotor

99.0 MHz 95.3 MHz

RADIO KOTOR

www.radiokotor.com

Hrvatski glasnik

PRETPLATITE SE!

Za Crnu Goru:

18 eura

na žiro račun
510-4741-76
Crnogorska komercijalna
banka

Za Hrvatsku:

180 kuna

na kunski račun
23600001101667657,
Zagrebačka banka d.d.,
Poslovnica Dubrovnik
Vukovarska 7,
20 000 Dubrovnik

Za inozemstvo:

24 eura

Beneficiary 59 : /
ME25520042000000104966
(Acc. No-IBAN)
Hrvatski građansko društvo Crne
Gore, Zimski bazen Kotor Account
with 57a: HBBAMEPG (HIPOTEKAR-
NA BANKA AD PODGORICA) Inter-
mediary 56a: DEUTDEFF (Deutsche
Bank ag Frankfurt) EUR, USD

Ovu narudžbenicu i kopiju uplatnice pošaljite na adresu izdavača:
Hrvatsko građansko društvo Crne Gore, Zatvoreni bazen Škaljari, 85330 Kotor, Crna Gora
Pretplatiti se možete i u Uredu HGDCG u Kotoru

Okus koji razotkriva užitke.

www.lede.hr

KING
KRALJ UŽITKA

INA CRNA GORA d.o.o. PODGORICA

Podgorica - 18 JULA 33, 81000 Podgorica

tel: +382 20 218 302

+382 20 218 303

+382 20 218 803

fax: +382 20 218 804

e-mail: inacg_podgorica@t-com.me

INA CRNA GORA d.o.o. TIVAT

Durmidran-Mrčevac, 85320 Tivat

tel: +382 32 66 03 15

fax: +382 32 67 11 42

www.inacg.me

INA CRNA GORA